Gemeente Amsterdam

Aanpak Kolenkitbuurt

Programma 2024-2035

Voorwoord

Wie er niet woont, ziet niet wat voor een moois er gebeurt. En wie er woont, denkt dat het gewoon is. Maar de liefde van bewoners voor anderen in de Kolenkitbuurt is uniek.

De betrokkenheid en de vrijwillige inzet van bewoners om elkaar vooruit te helpen is groot. Veel inwoners van de kolenkitbuurt houden van hun buurt en zetten zich in voor elkaar. Die betrokkenheid is in mijn ogen de sleutel voor een mooie toekomst van de bewoners van de Kolenkitbuurt.

Sinds ik bestuurder ben, is deze liefde voor de Kolenkit overgesprongen op mij. Als ik met de gebruikers van het buurthuis De Kit aan tafel zit, voelt het alsof ik met een liefdevol gezin aan de keukentafel zit.
De activiteiten in het buurthuis worden door bewoners en voor bewoners georganiseerd. Zij weten immers zelf het beste waar zij behoefte aan hebben. In het programmaplan bouwen we hierop voort en gebruiken heel bewust de kracht van de bewoners in de wijk.

En nu ligt er een prachtig plan: het Programmaplan Aanpak Kolenkitbuurt 2024-2035. Wij hebben gekozen voor een plan voor de komende tien jaar. Programma's kunnen zo langer draaien en we kunnen de betrokkenheid en vertrouwen van bewoners duurzaam vergroten. We hebben ambitieuze doelen gesteld voor de wijk, omdat deze wijk niet minder verdient.

Ik wens alle bewoners toe dat ze net als ik en vele andere bewoners, trots kunnen zijn op hun buurt. En waar ik de kans krijg zal ik de mooie verhalen van betrokkenheid van de bewoners verder vertellen. Zodat iedereen weet hoe bijzonder de Kolenkit is. Mijn dank gaat uit naar de bewoners, organisaties, ambtenaren en partners die zich hard maken voor de Kolenkitbuurt.

Aan dit programma zijn vele initiatieven voorafgegaan. Op die inzet bouwen we verder. Het is vooral de liefde en kracht van de bewoners zelf waardoor ik enorm veel vertrouwen heb in de toekomst.

Ester Fabriek
Portefeuillehouder Aanpak Kolenkitbuurt
Stadsdeel West

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

Inleiding 5

Waarom een integraal programma voor de Kolenkitbuurt? 7

Achtergrond 8

Analyse en duiding 9

Missie, doelen en werkwijze 14

Missie 14

Hoofddoelen 14

Werkwijze 15

Programmalijnen 17

Programmalijn 1. Een fijne woon- en leefomgeving 21

Programmalijn 2. Goed opgroeien in de Kolenkit 25

Programmalijn 3. Gezondheid, welzijn en werk 31

Programmalijn 4. Activiteiten, dialoog en ontmoeting 37

Organisatie **40**
Samenwerking 40
Organisatie 40

Monitoring en bijsturing **43**
Een lerende en adaptieve aanpak 43
Monitoren en evalueren 43
Bijsturen en borgen 44

Communicatie **45**

Financiën **47**

Bijlagen **48**
Bijlage 1. Overzicht betrokken partners en bewonersnetwerken 49
Bijlage 2. Meetbare effecten en indicatoren per programmalijn 50
Bijlage 3. Monitor Kolenkit 53
Bijlage 4. Meerjarenbegroting 74

Inleiding

Dit programmaplan beschrijft wat het dagelijks bestuur van stadsdeel West samen met woningcorporaties, bewoners en partners wil bereiken in de Kolenkitbuurt en hoe de weg daarnaartoe eruitziet.

Het programmaplan is werkenderwijs tot stand gekomen. In 2023 zijn ervaringen, plannen en ideeën van bewoners en professionals opgehaald. Tijdens onder andere bijeenkomsten, netwerksessies, workshops en evenementen, op de schoolpleinen en via een oproep in de Kolenkitkrant. Een aantal ideeën is meteen al in actie omgezet.

Dat is ook de manier waarop we graag met elkaar samenwerken in de Kolenkit. Naast een plan voor de toekomst is dit programmaplan een uitnodiging voor eenieder die woont en werkt in en zich betrokken voelt bij de buurt om met nieuwe ideeën te komen en samen aan de slag te gaan.

Bijlage 1 toont het overzicht van betrokken partners en bewonersnetwerken.

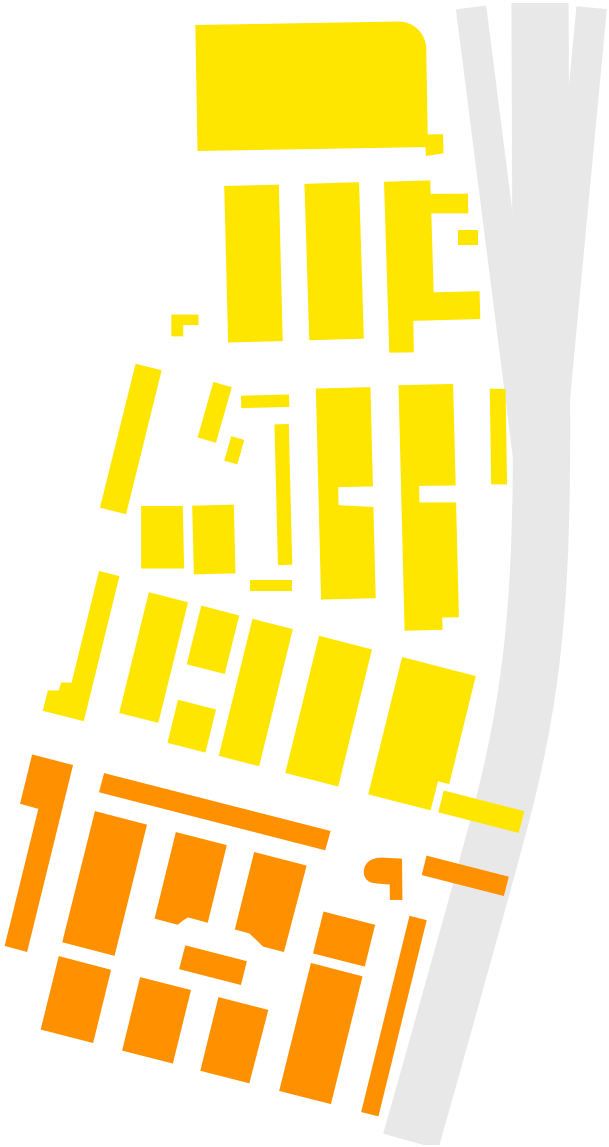

Figuur 1. Dit programmaplan richt zich op de Kolenkitbuurt, die bestaat uit de buurten Kolenkit Noord (geel) en Kolenkit Zuid (oranje). Niet te verwarren met de *wijk* De Kolenkit die aanvullend bestaat uit de buurten Laan van Spartaan en de Robert Scottbuurt West.

LOCATIES

1. **Voetbal Vereniging Sloterdijk**
   Roos van Dekamaweg 4
2. **AGALAB**
   Roos van Dekamaweg 7
3. **ZIDTheater**
   Roos van Dekamaweg 1
4. **DE BOUWPUT**
   Ferdinand Huyckstraat 74
5. **Broedplaats WOW**
   Wiltzanghlaan 60
6. **IBS El Amien**
   Wiltzanghlaan 93
7. **Informatiepunt Rochdale**
   Wiltzanghlaan 69
8. **West Beweegt**
   Berceusestraat
9. **Cascoland**
   Piet Paaltjenspad 9
10. **Buurtkamer Schaffie**
    Jan van Schaffelaarplantsoen 35
11. **Bos en Lommerschool**
    Meimorgenstraat 2
12. **KolenkitKas**
    Vrouwengelukhof
13. **Buurtpunt De Kit**
    Bos en Lommerweg 380
14. **Maqam**
    Jan van Scliaffelaarplantsoen 2
15. **The Villy**
    Bos en Lommerplein 302
16. **Aminah**
    Bos en Lommerweg 385
17. **Kolenkitkerk**
    De Leeuw van Vlaanderenstraat 124
18. **Bensy Gym**
    Ernest Staesplein 43
19. **Mevlana Moskee**
    Baas Gansendonckstraat 2

Bron: www.kolenkit.info

Waarom een integraal programma voor de Kolenkitbuurt?

Visie 2035

De Kolenkitbuurt is een geliefde buurt. Er wonen mensen met verschillende achtergronden, religies en culturen bij elkaar. Ook verschillen bewoners onderling in bijvoorbeeld leeftijd, inkomen en opleiding. Het is er fijn wonen en samenleven. Ongeacht inkomen woon je in de Kolenkitbuurt in een goede woning. De openbare ruimte nodigt uit tot ontmoeting en activiteit. Jong en oud maken gebruik van de voorzieningen en het groen. Om te sporten, te spelen, te ontmoeten of te (moes)tuinieren. Bewoners hebben werk, ondernemen of zijn op een andere manier betrokken bij hun buurt en omgeving.

Wat de Kolenkit uniek maakt is de hechte gemeenschap en de sociale veerkracht. Er is veel ontmoeting en buurtactiviteiten dragen bij aan onderling begrip en respect, zelfredzaamheid, mentale en fysieke gezondheid en mogelijkheden om je talenten te ontwikkelen. Bewoners helpen elkaar. Bewoners zijn trots, voelen zich veilig en hebben het gevoel bij de buurt te horen. De kracht van de buurt zit in het netwerk van actieve bewoners, buurtprofessionals, culturele en maatschappelijke organisaties en lokale ondernemers dat samen de ruggengraat van de buurt vormt. Zij maken het mogelijk dat alle bewoners zich gezien voelen, een netwerk hebben om op terug te vallen en hun talenten kunnen ontplooien. Zij komen samen met de gemeente en andere formele partners zoals woningcorporaties, UWV of politie steeds tot vernieuwende oplossingen voor actuele uitdagingen waar de buurt voor staat. Voor vragen of ondersteuning bij uiteenlopende leefgebieden kunnen bewoners dicht bij huis terecht. Of het nu gaat om gezondheid, financiën, wonen, werk of andere onderwerpen.

Achtergrond

In 2003 telde de buurt 2100 woningen. Van die woningen zijn er 1400 vernieuwd, en er zijn 900 woningen toegevoegd. De buurt telt nu 3000 woningen, een forse verdichting. Het aantal bewoners in de buurt is gegroeid naar 7000. De buurt kent inmiddels een voor Amsterdam hoge dichtheid: de woningdichtheid is gestegen van 6000 naar 8000 woningen per km^2, het Amsterdams gemiddelde is 2750.

Het bestuur koos in 2003 voor een bijzondere aanpak: geen sloop-nieuwbouw, maar eerst nieuwbouw en vervolgens sloop waardoor veel mensen in de buurt konden blijven. Daarnaast is ervoor gekozen om het aantal sociale huurwoningen grotendeels gelijk te houden. Door toevoeging van woningen is een variatie in woningtypen en prijscategorieën ontstaan.

De openbare ruimte werd vernieuwd en is in sommige delen door de woningcorporaties zelf uitgevoerd als onderdeel van hun vernieuwingsplan. Een belangrijk doel uit de vernieuwing was om, met respect voor het stedenbouwkundige erfgoed, de gebruikswaarde van de openbare ruimte sterk te vergroten. Dit was ook nodig gezien de toenemende dichtheid in de buurt.

Opvallend is dat de sociaal-economische opgaven zoals in 2003 beschreven in het vernieuwingsplan in 2023 nog onverminderd aandacht vragen (zie bijlage 3 Monitor Kolenkit). Inmiddels is de realisatie van de 100 nieuwbouwwoningen in de Ringspoorzone-Noord in voorbereiding. En er wordt gewerkt aan een plan voor de vernieuwing van 700 woningen en de openbare ruimte in de Kolenkit Noord.

In februari 2021 is een plan van aanpak voor de integrale aanpak voor de Kolenkit Noord en Midden[1] vastgesteld door het dagelijks bestuur. Aanleiding voor het opstellen van het plan van aanpak was de aanstaande fysieke vernieuwing van de woningen en de openbare ruimte in de Kolenkit Noord, in combinatie met een structurele en grote sociaal-economische opgave in het gebied. Het voorliggende programmaplan Aanpak Kolenkitbuurt bouwt voort op de integrale aanpak uit 2021 en de daaruit geleerde lessen. Het verbeteren van de leefomgeving en sociaal-economische positie van bewoners vraagt om een langjarige inzet. Een tijdelijke aanpak volstaat niet, en leidt zelfs tot een verlies van vertrouwen wanneer activiteiten en voorzieningen na afloop weer verdwijnen. Bovendien is geconstateerd dat voor structurele resultaten op de lange termijn, in de breedte van opgaven, een betere samenwerking tussen alle betrokken partijen en borging van de doelen, inspanningen en resultaten nodig is. Daar geven we met dit programma voor de Aanpak Kolenkit uitvoering aan.

We staan voor de opgave om wezenlijke veranderingen voor elkaar te krijgen in de Kolenkitbuurt. We zetten in op een structurele verbetering van de woningen, leefomgeving en sociaal-economische positie van bewoners. De mensen in de Kolenkit staan centraal. Doorlopend kijken we naar de vraag en wensen van bewoners. Wat hebben zij nodig in hun buurt? We benoemen deze vraag en creëren oplossingen daaromheen.

Dat doen we met alle betrokken partijen gezamenlijk. Met bewoners, ouders en opvoeders, met de jongeren en kinderen van nu, de gemeente, scholen, corporaties, partners op het gebied van welzijn, (jeugd)hulp, ondernemers, werkgevers en de kunst- en cultuursector, en alle andere organisaties die in de Kolenkitbuurt actief zijn.

1 De Kolenkit Midden is een benaming voor het gebied tussen de Wiltzanghlaan en de Bos en Lommerweg, dat officieel onderdeel uitmaakt van de buurt Kolenkit Noord.

Analyse en duiding

Wonen en leefomgeving

De Kolenkitbuurt Noord en Zuid hebben gezamenlijk circa 3000 woningen, waarvan twee derde corporatiewoningen. Dit maakt deze buurten voor velen betaalbaar om te wonen, wat op deze plek in de stad een te koesteren kwaliteit is. In de Kolenkit Zuid en in een deel van de Kolenkit Noord zijn de woningen en de openbare ruimte vernieuwd. In de Kolenkit Noord moeten nog ongeveer 700 woningen worden vernieuwd, er komen circa 200 tot 250 woningen bij en ook de openbare ruimte moet nog worden aangepakt. Daarnaast worden nog 100 woningen bijgebouwd in de Ringspoorzone-Noord. De te vernieuwen woningen zijn in slechte staat.

Er is relatief weinig publiek groen in de Kolenkitbuurt[2]. Bewoners hebben behoefte aan meer gebruiksgroen, bijvoorbeeld om te tuinieren of spelen, en meer sociale ontmoetingsplekken. Met name in de Kolenkit Noord is relatief veel overlast van vervuiling op straat[3]. De overlast van ratten is een doorn in het oog van bewoners. Relatief veel bewoners ervaren een gevoel van onveiligheid op straat. Dit komt deels door de overlast die wordt ervaren van jongeren op straat. Maar ook scooters en elektrische fietsen die over stoepen rijden zijn een bron van overlast. Ook de onderdoorgangen onder de A10 worden als onveilig ervaren. Tot slot vinden veel bewoners dat er onvoldoende parkeerplekken zijn[4].

2 Gemiddeld bestaat 30% van de openbare ruimte in Amsterdam uit publiek groen. In West is dit 13%, in Kolenkitbuurt Noord is dit 21%, in Kolenkitbuurt Zuid is dit slechts 10%.

3 Kolenkitbuurt Noord scoort een 4,3 op overlast vervuiling, ten opzichte van een 5,4 in Amsterdam gemiddeld.

4 De gemeente Amsterdam hanteert het uitgangspunt dat sprake is van parkeeroverlast wanneer de parkeerdruk stijgt tot boven de 90%. Volgens parkeerdrukmetingen is dit op doordeweekse avonden het geval in de Kolenkit Noord.

Werk en inkomen

Met name in de Kolenkitbuurt Noord ligt de werkloosheid structureel hoger dan het gemiddelde van de stad. Ook het inkomen ligt lager dan de gemiddelden in de stad en in West. Met name in de Kolenkitbuurt Noord hebben relatief veel mensen een inkomen op of rond het minimum. Dat geldt niet alleen voor mensen die een bijstandsuitkering hebben. Ook werkenden verdienen lang niet altijd genoeg om rond te komen. De financiële zelfredzaamheid is daardoor beperkt.

Voor bewoners met weinig geld heeft de gemeente allerlei regelingen om tegemoet te komen in kosten, zoals de Stadspas, scholierenvergoeding, collectieve zorgverzekering, gratis OV voor AOW-ers en/of TAOV en voorzieningen voor kinderen, zoals een laptop en het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Gemiddeld ligt het gebruik van de zogenoemde minima-voorzieningen door doelgroephuishoudens hoger dan gemiddeld in de stad. Dat geldt echter niet voor alle regelingen. Zo maakt slechts 24% van de stadspashouders in de Kolenkit gebruik van de sportcontributie-regeling. Uit de cijfers voor Bos en Lommer kunnen we opmaken dat de jongste jeugd, meiden en tieners (inclusief meiden) in het bijzonder weinig gebruik maken van de sportcontributieregelingen.

Tabel 1. Werk en inkomen

	Kolenkitbuurt Noord	Kolenkitbuurt Zuid	Amsterdam
Geregistreerde werkloosheid (2020)	**16,1%**	**10,9%**	**9,8%**
Minimahuishoudens 130% (2021)	**27%**	**20%**	**17%**
Personen met bijstand (2023)	**10,2%**	**6,3%**	**5,8%**

Meer en vaker stapeling van kwetsbaarheden

Een laag inkomen, een laag opleidingsniveau, geen werk en hoge zorgkosten kunnen zorgen voor kwetsbaarheid, vooral als deze kenmerken stapelen. In de Kolenkitbuurt Noord en Zuid verkeren respectievelijk 17% en 15% van de inwoners in een zeer kwetsbare positie doordat drie of vier kenmerken stapelen.

De samenstelling van de woningvoorraad in combinatie met bestaande toewijzingscriteria voor sociale huur zorgen daarnaast voor een ruimtelijke concentratie van mensen in een kwetsbare positie. In de Kolenkitbuurt Noord en Zuid, zijn veel meer corporatiewoningen dan gemiddeld, respectievelijk 69% en 64% in vergelijking met 40% gemiddeld in Amsterdam.

Veel jonge bewoners, waaronder relatief veel in een kwetsbare positie

Er wonen relatief veel jongeren in de Kolenkitbuurt, 34% van de bewoners is 18 jaar of jonger ten opzichte van 17% in Amsterdam. Relatief veel jongeren in de wijk De Kolenkit wonen in een huishouden met minimuminkomen, 27% ten opzichte van 18% in Amsterdam. In zowel de Kolenkitbuurt Noord als Zuid hebben relatief veel kinderen laagopgeleide ouders[5].

De kans dat jongeren minder goed presteren dan het basisschooladvies neemt toe als je opgroeit in armoede, als je opgroeit in een éénoudergezin of als je ouders laagopgeleid zijn. Veel jongeren groeien op in één of meerde van deze situaties. Dit maakt dat jongeren het lastiger hebben om hun volle potentie te ontwikkelen. En daar hebben ze hun hele schoolcarrière last van.

Dit zien we terug in de cijfers. Het aandeel kinderen met een indicatie voor Voor- en Vroegschoolse Educatie ligt veel hoger dan gemiddeld in Amsterdam. In de Kolenkitbuurt Noord zelfs bijna twee keer zo hoog. Het aandeel kinderen dat de streefniveaus voor rekenen, taal en lezen behaalt op de scholen in de Kolenkitbuurt ligt (sterk) lager dan gemiddeld in de stad.

Daarnaast is in de Kolenkit Noord het aandeel van de jongeren dat het derde jaar voortgezet onderwijs volgt en afstroomt naar een lager onderwijsniveau dan het ontvangen basisschooladvies twee keer zo hoog als het stedelijk gemiddelde. In de Kolenkitbuurt Zuid valt op dat het aandeel van de jongeren dat afstroomt naar een lager onderwijsniveau dan het ontvangen basisschooladvies ruim 3 keer zo groot is als gemiddeld in Amsterdam.

Het aandeel bovenleerplichtige jongeren van 18 tot en met 22 jaar in het gebied met een startkwalificatie is relatief laag en het aandeel laagopgeleide schoolverlaters is relatief hoog. Tegelijkertijd volgen ook relatief veel jongeren van 18 tot en met 22 jaar onderwijs om een startkwalificatie te behalen.

5 Bij 29% in Kolenkit Zuid en 36% in Kolenkit Noord ten opzichte van 19% in Amsterdam van de basisschoolleerlingen is de hoogstopgeleide ouder basisschool/vmbo geschoold.

Tabel 2. Aantal jonge bewoners per leeftijdscategorie

Leeftijd (2023)	Kolenkitbuurt (Noord en Zuid samen)	Kolenkit Noord	Kolenkit Zuid
0-3	**389 (6%)**	**284 (6%)**	**105 (5%)**
4-12	**725 (10%)**	**521 (11%)**	**204 (9%)**
13-17	**409 (6%)**	**329 (7%)**	**80 (4%)**
18-26	**921 (13%)**	**638 (13%)**	**283 (13%)**
Alle bewoners	**6.972**	**4.803**	**2.169**

Tabel 3. Indicatie van het aantal jonge bewoners in een kwetsbare situatie

	Kolenkitbuurt (Noord en Zuid samen)	Kolenkit Noord	Kolenkit Zuid	Amsterdam
Indicatie Vroegschoolse Educatie (2022)	**54**	**43 (46%)**	**11 (33%)**	**24%**
SES 0-17 jaar laag (2021)	**735**	**575 (52%)**	**160 (38%)**	**28%**
Meest kwetsbaar 0-17 jaar (2021)	**130 (9%)**	**110 (10%)**	**20 (5%)**	**-**
Aandeel minimajongeren 0-17 jaar (2020) [6]	**27%**			**18%**

6 Deze cijfers betreffen de wijk De Kolenkit, inclusief Laan van Spaartaan en Robert Scottbuurt West.

Relatief weinig ouderen, maar wel vaker kwetsbaar

In de Kolenkitbuurt Noord en Zuid wonen relatief weinig ouderen. 7,4% is 66 jaar of ouder ten opzichte van 12,6% in Amsterdam. Veelal zijn dit eerste generatie migranten (85%). Het aandeel meest kwetsbare ouderen (66+) is hoog in de Kolenkitbuurt. In de Kolenkitbuurt Noord 33% en Kolenkit Zuid 42% ten opzichte van 27% in Amsterdam. Hun ondersteuningsbehoefte groeit, aangezien zij steeds langer zelfstandig blijven wonen. Vaak is behoefte aan cultuursensitieve ondersteunings- en ontmoetingsmogelijkheden, ook voor hun mantelzorgers.

Gezondheid en welzijn

De ervaren gezondheid van bewoners in de Kolenkitbuurt is slechter dan gemiddeld in Amsterdam. Relatief veel bewoners ervaren weinig regie over het eigen leven. Veel bewoners zijn eenzaam en er zijn relatief veel bewoners met ernstige psychische klachten. Ook kampen veel bewoners met overgewicht. Dit begint al op jonge leeftijd; veel basisschoolleerlingen hebben overgewicht[7]. We zien dat een lagere sociaal-economische status (SES) een negatief effect heeft op sportdeelname. Zo sport in Nederland 46% van de kinderen (4-11 jaar) van ouders met een lager gezinsinkomen regelmatig, tegenover 76% van de kinderen van ouders met een hoger gezinsinkomen (Mulier, 2021).

Maatschappelijke en culturele voorzieningen

De Kolenkitbuurt kenmerkt zich door de diversiteit aan maatschappelijke en culturele voorzieningen. Voetbalvereniging Sloterdijk, Tennis in West, het ZID Theater, broedplaats WOW en De Bouwput aan de noordkant van de buurt. In het middengebied zijn Maqam, the Villy, de KolenkitKas, de Kolenkitkoks en buurtproject Vet! van Cascoland gevestigd. In de Kolenkit Zuid zijn Stichting Aminah, Bensy Gym, de Kolenkitkerk en de Mevlanamoskee gevestigd. De buurt kent twee basisscholen, de El Amienschool en de Bos en Lommerschool.

7 In de Kolenkit kampen veel meer 10-jarigen met overgewicht (BMI tussen 25 en 30) of obesitas (BMI van 30 of meer). Het gaat om 37% ten opzichte van 22% in Amsterdam.

Wensen en zorgen van bewoners

Als bewoners wordt gevraagd naar hun kijk op de buurt en hun wensen en zorgen dan worden het aanpakken van afval op straat, meer speelvoorzieningen en plekken om elkaar te ontmoeten (zowel binnen als buiten) het meest genoemd. Bewoners storen zich enorm aan straatvuil en ongedierte. In de buurt wordt het gemis van speeltuin de Wiltzangh nog altijd gevoeld. Het Cruyff Court (en omgeving) is ondanks het succes bij de oudere jeugd geen volwaardige vervanger gebleken. Met name voor de jongste jeugd is de situatie verslechterd. Er is behoefte aan plekken waar spelen voor de jongste kinderen en ontmoeting van ouders samenkomt. Gevoelens van onveiligheid op straat zijn ook een terugkomend geluid. Zowel jonge als oudere bewoners uiten hierover hun zorgen. Bewoners van de nog te vernieuwen blokken maken zich ernstige zorgen over de slechte staat van hun woning, mogelijkheden om na sloop/nieuwbouw terug te keren en de betaalbaarheid van de woningen na de vernieuwing.

In gesprekken en bijeenkomsten met bewoners zijn eenzaamheid, armoede en zorgen over geld of schulden thema's die vaak terug komen. Veel jonge bewoners ervaren daarnaast een negatieve stigmatisering en discriminatie door hun achtergrond (Turks, Surinaams of Marokkaans). Zowel in de buurt en op school, als bij het vinden van stage en werk. Zij hebben het gevoel niks goed te kunnen doen in de buurt. Als zij met elkaar in een groepje een praatje maken dan wordt dit heel snel als overlast ervaren. Verder missen jonge bewoners een plek om rustig te studeren, samen te komen en creatief te zijn, daar is thuis niet altijd ruimte voor.

De bewoners zijn hecht en weten elkaar in allerlei informele netwerken goed te vinden. De gezelligheid, diversiteit en het initiatief in de buurt worden gewaardeerd. Tegelijkertijd is er ook veel eenzaamheid en behoefte aan verbinding, begrip en vertrouwen tussen de verschillende gemeenschappen. Veel bewoners ervaren het bestaande beeld over hun gemeenschap als negatief en voelen zich niet geaccepteerd. Er is veel

behoefte om de kracht van de bewoners en de trots op de buurt te laten zien en te laten groeien.

Bewoners hebben vaak weinig vertrouwen in woningcorporaties en de gemeente. Om het vertrouwen te herstellen wordt het belang van duidelijke communicatie, het nakomen van afspraken en het waarderen van de inzet van bewoners benadrukt.

Uit de inspraak over het concept Programmaplan zijn verder nadrukkelijk de wens voor meer groen (bijvoorbeeld voor moestuinen) en meer activiteiten (o.a. voor jonge kinderen, voor meiden en om te sporten en bewegen) naar voren gekomen. Ook komt de wens voor meer contact met de gemeente en buurtpartners en het actief luisteren naar wensen en behoeften van bewoners, ook als er geen problemen zijn, in verschillende reacties terug.

Opgaven Kolenkitbuurt

Samengevat is de leefsituatie in de Kolenkitbuurt relatief ongunstig. Met name als het gaat om de sociaal-economische situatie van bewoners scoort de Kolenkit (ruim) onder het stedelijk gemiddelde. In de Kolenkit Noord is ook de kwaliteit van de woningen en de leefomgeving (veel) slechter dan in de rest van de stad. De wensen en zorgen van bewoners laten zien welke onderwerpen daarbinnen voor hen het meest belangrijk zijn.

De opgaven staan niet op zichzelf. In een buurt met veel sociale huurwoningen wonen relatief veel bewoners in een kwetsbare situatie. Dat is op zich geen probleem, maar vraagt wel om goede ondersteuning van bewoners en aandacht voor de complexiteit van de opgaven. We weten dat een lager inkomen op termijn zorgt voor een grotere kans op schulden en een slechtere gezondheid. En hoewel het met veel jonge bewoners in de buurt goed gaat, krijgen relatief veel jonge bewoners door de omgeving waarin ze opgroeien niet de mogelijkheden om hun capaciteiten volledig te benutten.

Ook in positieve zin hangen opgaven samen. Zo zorgt de vernieuwing van de woningen voor contactmomenten met bewoners die benut kunnen worden om passende hulp en ondersteuning te bieden. Hulp die bewoners zelf nog niet gezocht of gevonden hebben. Samen werken aan een schone straat zorgt voor meer contact met buren en trots op de buurt. Ook de vele bewonersinitiatieven, de maatschappelijke en culturele voorzieningen en sociale ondernemingen hebben een belangrijke functie in de buurt en bieden volop kansen om de kracht van de bewoners te versterken en de trots op de buurt voor het voetlicht te brengen.

Missie, doelen en werkwijze

Missie

Met de Aanpak Kolenkitbuurt willen we een structurele verbetering van de woningen, leefomgeving en sociaal-economische positie van bewoners realiseren. We beogen (tenminste) het Amsterdamse gemiddelde. Daar hebben bewoners recht op.

Doordat bewoners samen met professionals een vaste en actieve rol in de ontwikkeling van de buurt hebben, versterken en benutten we de kracht van de gemeenschap.

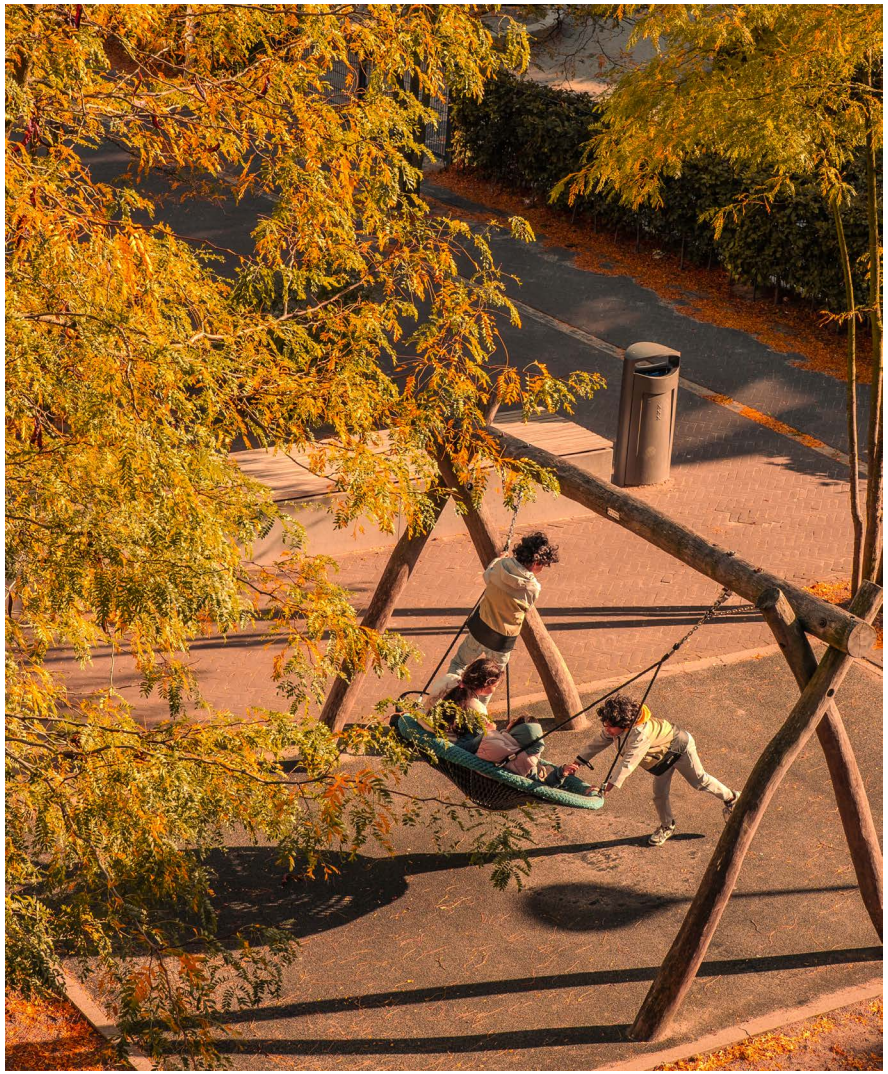

Hoofddoelen

Verandering kost tijd. Daarom heeft het bestuur van stadsdeel West doelen gesteld voor de komende 10 jaar die moeten zorgen voor een structurele verbetering van de woningen, leefomgeving en sociaal-economische positie van bewoners in de Kolenkit. Deze doelen zijn:

1. Hoge kwaliteit van de woningen en leefomgeving
2. Kansen voor werk en ondernemen
3. Veel ontmoeting en activiteiten
4. Bewoners van alle groepen zijn trots en hebben het gevoel bij de buurt te horen
5. Een veilige buurt door sterke sociale netwerken
6. Buurtbewoners zijn gezonder
7. Goede hulp voor kwetsbare bewoners

Werkwijze

Een deel van de opgaven is projectmatig aan te pakken. Zo wordt de vernieuwing van de woningen en de openbare ruimte in de Kolenkit Noord de komende jaren opgepakt door Rochdale in samenwerking met de gemeente Amsterdam.

Andere opgaven, zoals ‘het creëren van kansen voor werk en ondernemen’ en ‘buurtbewoners zijn gezonder’ zijn echter zeer complexe opgaven en hangen met elkaar samen. Zo wordt gezondheid, en dan vooral psychische gezondheid, sterk beïnvloed door iemands sociaal-economische status (SES). In een poging om de gezondheid van mensen te vergroten, wordt vaak gekeken naar onderwijs en werkgelegenheid, maar een belangrijke factor is financiële stress. Het kan gaan om schulden, maar ook om zorgen over gebreken aan de woning, stijgende energieprijzen of het niet kunnen voorzetten van een gezonde maaltijd aan kinderen. Onderzoek toont ook aan dat zaken als inkomen voor het welzijn van mensen eigenlijk maar een geringe rol speelt vergeleken met niet-financiële zaken zoals persoonlijke groei, zingeving, gezondheid, veiligheid, identiteit en het gevoel erbij te horen. Bovendien kan de wortel van het probleem per individu verschillen. Financiële bestaanszekerheid is echter wel een voorwaarde om deze menselijke basisbehoeften te realiseren.

Kortom, de opgaven zijn complex en hangen nauw samen. Bij complexe systeemproblemen heeft het geen zin om de opgave op te knippen in deelproblemen die afzonderlijk worden opgepakt. De realiteit is weerbarstiger. Complexe problemen vragen om een collectieve aanpak vanuit alle hoeken van de samenleving. Van bewoners, informele en formele organisaties, gemeente, woningcorporaties, welzijnsprofessionals, scholen, sportverenigingen.

We kijken waar hiaten zitten in de huidige aanpak, hoe we die samen kunnen oppakken en hoe we van elkaar kunnen leren. We kijken waar we zaken anders moeten doen dan we tot nu toe hebben gedaan: inhoudelijk, in de samenwerking, beleidsmatig of financieel. Want een probleem aanpakken zonder het systeem te veranderen dat het in stand houdt, blijft hetzelfde probleem opleveren. We gaan steeds uit van de behoefte van bewoners en werken aan duurzame impact.

Als stadsdeel hebben we niet overal direct invloed op. Zo kunnen we niet zelfstandig regelgeving en beleid op stedelijk en landelijk niveau aanpassen. We kijken dus steeds naar welke interventies direct van invloed zijn op doelen. Daar gaan we mee aan de slag. Waar het spaak loopt voor bewoners en organisaties op beleid, regelgeving of systeemfouten, agenderen we de vastlopers en benodigde doorbraken daar waar die aangepakt kunnen worden. We voeren hierover de echte gesprekken.

Verandering kost tijd. Daarom kiezen we voor een programma voor de komende 10 jaar, waaraan we gezamenlijk met buurtpartners en bewoners werken. Dit programmaplan is de basis voor de verandering. Het geeft richting, maar is niet in beton gegoten. Want de werkelijkheid is vaak anders dan we vooraf bedenken.

We willen vooral veel ruimte om te leren en voor het benutten en versterken van initiatieven van bewoners en buurtprofessionals. Om zo de kracht en samenredzaamheid van de buurt te vergroten. We stellen het programmaplan daarom jaarlijks bij en laten vrije ruimte om nieuwe ideeën een plek te geven.

Samengevat zijn de uitgangspunten van de aanpak:

- We richten ons op de behoeften van bewoners
- We werken in samenwerking met de buurt aan duurzame impact
- We sturen op de relaties tussen bewoners, buurtprofessionals, organisaties en gezamenlijke doelstellingen
- We experimenten en leren van fouten
- We leggen niet alles aan de start vast, maar stellen steeds bij
- We voeren het echte gesprek, vastlopers en benodigde doorbraken worden geagendeerd

Programmalijnen

De Aanpak Kolenkit is ingericht langs vier programmalijnen. Gezamenlijk bieden de programmalijnen een antwoord op de geschetste opgave en wensen en behoeften van bewoners en dragen ze bij aan het bereiken van de doelen en het gewenste maatschappelijk effect. We monitoren steeds wat we doen, we onderzoeken wat de toegevoegde waarde ervan is voor bewoners en we bewaken de voortgang op de maatschappelijke doelen en effecten.

- Programmalijn 1: Een fijne woon- en leefomgeving
- Programmalijn 2: Goed opgroeien in de Kolenkit
- Programmalijn 3: Gezondheid, welzijn en werk
- Programmalijn 4: Wij zijn de Kolenkit: activiteiten, dialoog en ontmoeting

Figuur 2. Doelen Inspanningen Netwerk

Programmalijnen

Een fijne woon- en leefomgeving

1. Korte termijnaanpak woningen Kolenkit M+N
2. Vernieuwing woningen Kolenkit M+N
3. Vernieuwing openbare ruimte Kolenkit M+N
4. Schouwen openbare ruimte Kolenkit M+N
5. Pilot buurtsamenwerking signalen en meldingen OR en wooncomplexen
6. Interim plan afval Kolenkit M+N
7. Social placemaking
8. Ondersteunen bewonersinitiatieven publieke ruimte
9. Buurtaanpak sociale veiligheid
10. Buurtaanpak Cruyff Court en omgeving

Goed opgroeien in de Kolenkit

1. Analyse, vormgeven en uitvoeren buurtaanpak vier leefwerelden
2. Inzet op de allerjongsten
3. Stimuleren van deelname aan sport & bewegen en kunst & cultuuraanbod
4. Realiseren en programmeren van aantrekkelijke plekken in de buurt voor talentontwikkeling
5. Realiseren van laagdrempelige plekken voor vragen en workshops gericht op welzijn, zelfredzaamheid en werk
6. Samenwerking jongerenpartners bij scholing, stage en werk
7. Uitbreiden mogelijkheden voor jonge bewoners om zicht uit te spreken en actief bij te dragen aan de buurt

- Hoge kwaliteit woningen en leefomgeving
- Kansen voor werk en ondernemen
- Veel ontmoetingen en activiteiten
- Bewoners van alle groepen zijn trots en hebben het gevoel bij de wijk te horen
- Een veilige buurt door sterke sociale netwerken
- Buurtbewoners zijn gezonder
- Goede hulp voor kwetsbare bewoners

Programmalijnen

Gezondheid, welzijn en werk

1. Laagdrempelige en toegankelijke contacten, informatie, voorlichting en ondersteuning
2. Pilot kernteam ondersteuning bewoners in een kwetsbare situatie
3. Verkenning Buurtaanpak gezond eten en bewegen
4. Ondersteunen van lokale netwerken en maatschappelijke initiatieven bij ontwikkeling en doorbreken van barrières systeemwereld
5. Verkenning kansrijke stedelijke en landelijke aanpakken en buurtpartners in aansluiting bij wensen en behoeften buurt
6. Onderzoek UMC/GGD bestaansonzekerheid en mentale gezondheid
7. Inzet kwartiermaker wijkeconomie en ondernemerschap

Activiteiten, dialoog en ontmoeting

1. Realiseren en programmeren van een tijdelijke ontmoetingsplek
2. Benutten en creëren van ruimte voor dialoog, activiteiten en ontmoeting op locaties van buurtorganisaties
3. Monitoren en ondersteunen ontwikkelbehoefte initiatieven en netwerken
4. Organiseren van dialoog en informatievoorziening actuele thema's, dilemma's en signalen uit de buurt
5. Activiteiten en evenementen om verschillende bewonersgroepen kennis te laten maken
6. Vertellen van verhalen over de buurt en haar bewoners om de trots op de buurt te laten zien
7. Buurtcommunicatie versterken
8. Organiseren van laag-drempelig contact tussen bewoners, gemeente en buurtprofessionals

- Hoge kwaliteit woningen en leefomgeving
- Kansen voor werk en ondernemen
- Veel ontmoetingen en activiteiten
- Bewoners van alle groepen zijn trots en hebben het gevoel bij de wijk te horen
- Een veilige buurt door sterke sociale netwerken
- Buurtbewoners zijn gezonder
- Goede hulp voor kwetsbare bewoners

Programmalijn 1

Een fijne woon- en leefomgeving

Komende jaren vindt vernieuwing van de Kolenkit Noord plaats. Zowel de woningen van Rochdale als de openbare ruimte worden in fases aangepakt. Eerst het nog niet vernieuwde gebied vanaf de Leeuwendalersweg tot de Wiltzanghlaan (dat in het kader van de fysieke vernieuwing Kolenkit Midden wordt genoemd). En daarna het gebied ten noorden van de Wiltzanghlaan.

Wonen

Rochdale zorgt met de vernieuwing voor een betere technische kwaliteit en verduurzaming van de woningen. Daarnaast heeft Rochdale nog een opgave, namelijk meer woningen aanbieden en meer variatie in woningtype. Het aantal sociale huurwoningen blijft minimaal gelijk. Door meer woningen te bouwen kan Rochdale meer mensen met verschillende wensen een passende woning aanbieden. We willen ouderen in de buurt een plek kunnen aanbieden, maar bijvoorbeeld ook jongeren die nu nog thuis wonen. Er komen daarom woningen voor gezinnen, jongeren en ouderen.

Rochdale onderzoekt daarnaast welke collectieve woonvormen en collectieve functies mogelijk zijn in het vernieuwingsplan. Doel is het zelfstandig wonen te bevorderen, de kwetsbaarheid van huurders te verminderen en het woongenot en onderlinge verbinding te versterken. Daarnaast is een goede ‘stad op ooghoogte’ met aantrekkelijke plinten en ogen op straat een belangrijk onderdeel van de vernieuwing.

Uit de participatie voor de vernieuwing van de Kolenkit Noord is gebleken hoe sterk de collectieve geest is onder de bewoners in de Kolenkitbuurt. In het Sinjeur Semeynsblok heeft het overgrote deel van de bewoners aangegeven in de buurt zelf te willen blijven wonen. Huurders van dit blok krijgen een terugkeergarantie, mits passend bij het inkomen, huishouden en beschikbaarheid. Voor de laatste fase, de woningen ten noorden van de Wiltzanghlaan, probeert Rochdale het moment waarop bewoners stadsvernieuwingsurgentie krijgen zo goed mogelijk af te stemmen op het beschikbaar komen van woningen in de buurt. Zo maakt Rochdale de mogelijkheid op terugkeer in de buurt zo groot mogelijk.

Hoe dan ook is de vernieuwing van woningen een ontzettend ingrijpende gebeurtenis voor bewoners. En het zal niet mogelijk zijn om iedereen tevreden te stellen. Om bewoners zo goed mogelijk te ondersteunen bij vragen, zorgen en het zoeken naar een nieuwe woning is er een vast aanspreekpunt bij Rochdale: de bewonersbegeleider, werkzaam vanuit het informatiepunt aan de Wiltzanghlaan. Ook de wijkbeheerder van Rochdale houdt hier spreekuur om de zichtbaarheid voor bewoners te vergoten en de drempel voor gesprek te verlagen.

De Piggelmeewoningen aan de Leeuwendalersweg hebben de potentie om een hart voor de buurt te worden. Rochdale zet na de vernieuwing van deze panden in op een combinatie van maatschappelijke en economische buurtfuncties. De Leeuwendalersweg is een belangrijke looproute naar het Bos en Lommerplein en de Gulden Winckelbuurt. Door de openbare ruimte in samenhang met de buurtfuncties vorm te geven en gebruiksgroen toe te voegen, ontstaat naast een aantrekkelijke looproute ook een plek voor sociale ontmoeting die bijdraagt aan de levendigheid, het veiligheids-gevoel en verbinding tussen verschillende groepen bewoners.

Leefomgeving

Als de buurt over 10 jaar vernieuwd is, dan is de Kolenkitbuurt ten opzichte van beginjaar 2003 verdicht, van 4000 bewoners naar 8000 bewoners, op dezelfde oppervlakte. Dat betekent een grotere druk op de openbare ruimte en op maatschappelijke en collectieve voorzieningen.

De gemeente zet in op een schone, hele en veilige openbare ruimte die qua gebruiksmogelijkheden aansluit bij de wensen van bewoners als voorwaarde voor de verdere verdichting. Dat betekent onder andere een openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting, met voldoende sport- en speelmogelijkheden en kwalitatief gebruiksgroen, bijvoorbeeld om te (moes)tuinieren.

Een belangrijk aandachtspunt voor de openbare ruimte is de toegankelijkheid en sociale veiligheid: het gevoel dat het van jou is, dat je er welkom bent en dat je er veilig bent. Dat begint bij een goed ontwerp, maar ook gezamenlijk gebruik en sociaal beheer draagt hieraan bij, bijvoorbeeld door buurtactiviteiten te organiseren en groenbeheer door bewoners zelf. Bewoners, jong en oud, betrekken we daarom waar mogelijk bij de plannen voor en gebruik van de openbare ruimte.

Ook in de periode voorafgaand aan de vernieuwing en daarna, is er aandacht voor de kwaliteit van de woningen en het beheer van de openbare ruimte. De woningcorporaties werken blijvend aan een effectieve aanpak om klachten te verhelpen en zetten zich in voor een laagdrempelige manier van klachten ontvangen.

Voor de (tijdelijke) huisvesting in vrijgekomen woningen en bedrijfspanden streven woningcorporaties naar zoveel mogelijk maatschappelijke impact voor de buurt. Het stadsdeel werkt blijvend aan het tegengaan van zwerfvuil, grofvuil en verrommeling op straat en het aanpakken van de overlast van ratten. Het nauwlettend monitoren en opvolgen van meldingen openbare ruimte is daarvoor essentieel.

We starten met de volgende inspanningen:

1. Kortetermijnaanpak door Rochdale om de kwaliteit van de woningen in de Kolenkit Noord te verbeteren tot de vernieuwing (gestart).
2. Vernieuwing van circa 700 woningen in de Kolenkit Noord door Rochdale om de technische kwaliteit te verbeteren (gestart).
3. Vernieuwing van de openbare ruimte in de Kolenkit Noord met aandacht voor ontmoeting, gebruiksgroen en spelen en bewegen. Daarnaast is het aantrekkelijker en sociaal veiliger maken van de onderdoorgangen van de A10 en de metro onderzocht en opgepakt. Waar mogelijk deze ruimtes een functie geven met impact voor de buurt.
4. Schouwen van de openbare ruimte (twee keer per jaar) met bewoners en gebruikers om de kwaliteit van het nog te vernieuwen gebied op peil te houden. De openbare ruimte is hier versleten en vraagt extra aandacht. Denk aan aanpak rattenoverlast, kortetermijn-maatregelen groen of extra reinigen omgeving containers.
5. Pilot buurtsamenwerking om adequater te reageren op signalen en meldingen over de wooncomplexen en openbare ruimte. Door gerichter samen te werken met betrokken buurtpartners zoals de wooncorporaties en sleutelpersonen in de buurt, beogen we sneller tot een oplossing te komen, beter te communiceren en de meldingsbereidheid te vergroten.
6. Interimplan afval. De periode van vernieuwing gaat gepaard met onder andere bouwoverlast en meer vuilnis op straat. Voor deze periode maken we een interimplan om de overlast zoveel mogelijk te beperken. Ook zoeken we naar creatieve manieren om zoveel mogelijk te hergebruiken.
7. Het verbeteren van de openbare ruimte door activiteiten, het verbinden van bewoners, het creëren van schoonheid en het aanmoedigen van trots, eigenaarschap en participatie (social placemaking).
8. Ondersteunen van bewonersinitiatieven en -activiteiten in de publieke ruimte, waaronder aanpak (zwerf)afval en moestuinen (gestart).

9. Buurtaanpak sociale veiligheid: versterken en verbinden van buurtinitiatieven op het gebied van sociale veiligheid, waaronder de buurtvaders en de inzet van team Veiligheid van het stadsdeel en de woningcorporaties (gestart).
10. Buurtaanpak Cruyff Court en omgeving met als doel een aantrekkelijke en sociaal veilige plek om te spelen, te sporten en elkaar te ontmoeten. Deze plek functioneert nog niet zoals bedoeld. Er is sprake van overlast en het plein is nog niet de plek voor sociale ontmoeting waaraan jong en oud behoefte hebben.

Samenhang met bestaande inzet en aanpakken (niet uitputtend):

- Aanpak gebiedsopgaven Afval & Schoon, onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Afval en Grondstoffen 2020-2025
  - Buurtgericht de basis op orde
  - Aanpak dumpen van grofvuil
  - Woon- & winkelstraten
  - In- en uithuizen bij renovatie en nieuwbouw
  - Doelgroep communicatie
- Aanpak Bijplaatsingen: Afvalcontainers waar vaak afval naast geplaatst wordt krijgen een speciale aanpak.
- Programma Spelen Stadsdeel West (in wording). Hierin wordt het openbare speelaanbod in West zowel kwantitatief als kwalitatief inzichtelijk gemaakt, waarin de wensen/ eisen van de verschillende doelgroepen zijn geïnventariseerd, geprioriteerd en vertaald naar een investeringsprogramma.
- Ondersteuning van bewonersinitiatieven en maatschappelijk initiatief: onder andere aanpak Energiewending en De Schoonste Straat.
- Programma's voor vergroening en zelfbeheer door bewoners zoals Groen in de Buurt.
- Focusaanpak Veiligheid: Jeugdoverlast, intimiderend gedrag en risico op afglijden richting criminaliteit, criminaliteit, psychosociale problemen/kwetsbare huishoudens, spanningen LHBTIQ+, vermoedens van ondermijning.

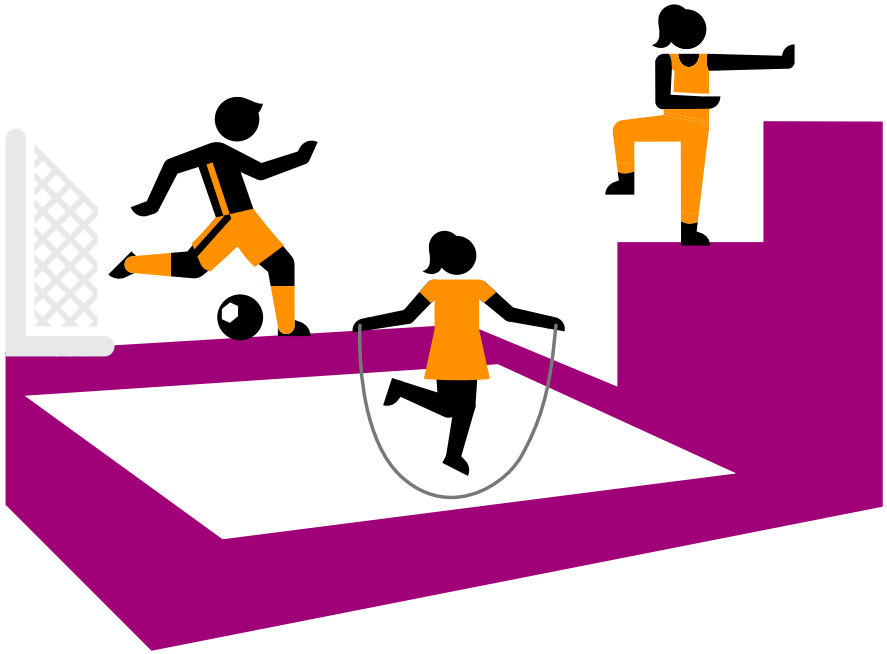

Programmalijn 2

Goed opgroeien in de Kolenkit

Een groot deel van de bewoners van de Kolenkit is kinderen en jongeren. Goed opgroeien in de Kolenkit betekent dat je alle kansen en mogelijkheden hebt om je te ontwikkelen, op te groeien en je talenten te ontplooien. Elke jonge bewoner voelt zich gezien, gehoord, gewenst en hoort erbij. Werken aan gelijke kansen betekent inzet vanaf de allerjongste leeftijd tot aan volwassenheid. Naast het behalen van een startkwalificatie zijn een goede gezondheid en het ontwikkelen van een positieve identiteit, sociale vaardigheden, weerbaarheid, zelfregie (stellen en behalen van doelen) en zelfregulatie (controle over gedrag en emoties) belangrijk om je talenten volledig te ontwikkelen.

We kiezen voor een preventieve aanpak die gericht is op het creëren van een positieve leefomgeving waarin kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Een aanpak die de leefwerelden van het kind verbindt: school, thuis (gezin en familie), de straat/*peergroup* en online. En waarbij aandacht is voor kritische momenten en overgangen, zoals vroege taalontwikkeling, de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs en de overgang naar volwassen leeftijd bij 18 jaar. Om op te groeien tot zelfstandige volwassenen hebben jongeren een stevige basis nodig op de vijf leefdomeinen: netwerk en steun, inkomen, welzijn, wonen, opleiding en werk.

Figuur 3 De vier leefwerelden van het kind.

Voor gezond opgroeien is het van cruciaal belang dat kinderen van jongs af aan met plezier veel en gevarieerd bewegen. Kinderen en jongeren met goed ontwikkelde motorische vaardigheden zijn fitter, hebben minder kans op overgewicht of chronische aandoeningen en ervaren meer plezier aan sport en bewegen. Goed ontwikkelde motorische vaardigheden zijn van belang bij deelname aan sport- en spelactiviteiten in de kinderjaren én op latere leeftijd. Ook draagt bewegen bij aan het welbevinden van kinderen en jongeren en aan betere schoolprestaties. Zo is buitenspelen van grote waarde voor de mentale en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen, sociale competenties en cognitieve functies zoals geheugen, concentratie en creativiteit.

Goed opgroeien in de Kolenkit betekent ook invloed hebben op de omgeving waar je woont en op de plannen die voor en door de buurt gemaakt worden. Dat is belangrijk omdat de leefwereld van jonge bewoners zich voornamelijk in hun directe omgeving afspeelt. Ideeën van bewoners, waaronder jonge bewoners, maken plannen beter. En door zelf een actieve bijdrage te leveren ondervinden jongeren dat het zin heeft om hun stem te laten horen en zich in te zetten voor de buurt.

We geven prioriteit aan activiteiten waar we direct samen in de buurt concrete en zichtbare resultaten kunnen behalen, met jongeren en ouders zelf en met bestaande en nieuwe partners en initiatieven. Daarbij focussen we op laagdrempelige en *outreachende* interventies. En we benutten het kapitaal van de buurt, de jongeren zelf, door hen een actieve rol te geven.

We starten met de volgende inspanningen:

1. Analyse, vormgeven en uitvoeren buurtaanpak vier leefwerelden, samen met buurtprofessionals en jongeren uit de buurt om hiaten in aanbod, bereik en samenwerking in beeld te brengen en op te pakken. Onder andere:
   - Welk aanbod gericht op risicofactoren en beschermde factoren is er op het niveau van het gezin, school en de straat/buurt? Wie doet wat?
   - Worden alle leeftijden en doelgroepen bediend op cruciale momenten en overgangen?
   - Waar liggen kansen in het vergroten en verbreden van het bereik?
   - In welke mate draagt de inzet bij aan structurele zelfredzaamheid?
   - In welke mate kan passende ondersteuning worden geboden voor veelvoorkomende problematiek?
   - Vormgeven en uitvoeren van interventies.

2. Inzet op de allerjongsten om de mogelijkheden van kinderen om zich te ontwikkelen zo groot mogelijk te maken. Onder andere:
   - Realiseren spelinloop voor ouders en peuters (0-2,5 jaar) in de buurt. We willen meer gezinnen en kinderen in een kwetsbare positie bereiken om achterstanden op het gebied van taal en bewegen te voorkomen.
   - Aantal kinderen van 2-4 jaar in een kwetsbare situatie dat naar een voorschool gaat vergroten om spelenderwijs de ontwikkeling van taal, voorbereidend rekenen, motoriek en sociaal-emotioneel functioneren te stimuleren.

3. Stimuleren van deelname aan sport & bewegen en kunst- & cultuuraanbod onder jonge bewoners (2-18 jaar), onder andere door het verhogen van het aantal verzilveringen van de Stadspas (Amsterdamse contributieregelingen), kennismaking met aanbod in de buurt en stimuleren van ouderbetrokkenheid.

4. Realiseren en programmeren van aantrekkelijke plekken in de buurt voor jongeren om te studeren en hun talenten te ontwikkelen (gestart).
5. Realiseren en programmeren van aantrekkelijke en laagdrempelige plekken in de buurt waar jongeren terecht kunnen met vragen en workshops over (mentale) gezondheid, financiën (budgetteren en schulden), werk en inkomen, wonen en andere belangrijke thema's, om jongeren te helpen stappen te zetten naar welzijn, zelfstandigheid en werk.
6. Samenwerking tussen jongerenwerk, JongerenPunt en buurtorganisaties om jongeren te begeleiden naar een opleiding, stage of werk (gestart).
7. Uitbreiden van de mogelijkheden voor jonge bewoners om zich uit te spreken en actief bij te dragen aan de ontwikkeling van de buurt (gestart).

Samenhang met bestaande inzet en aanpakken (niet uitputtend):

- Ouder- en Kindteam Bos en Lommer: Ondersteuning en hulp bij opvoeden en gezond opgroeien voor ouders en jongeren. Preventieve inzet in de wijk. In samenwerking met partners in de wijk, zoals onderwijs, welzijn, (para)medische zorg, geboortezorg, gespecialiseerde jeugdzorg, de veiligheidsketen en het informeel zorgnetwerk.
- Aanvullende Preventieve Opgroei- en Opvoedondersteuning (APOO) gericht op ouderschap en opvoeden, mentaal welbevinden en gezonde seksuele ontwikkeling.
- Jongerenwerk: Door het jongerenwerk worden voor verschillende leeftijdsgroepen wekelijks activiteiten georganiseerd voor zowel meiden als jongens. De activiteiten zijn gericht op ontspanning, gezondheid, (talent)ontwikkeling, zelfontplooiing. De basis wordt aangevuld door trainingen en modules gegeven door meer specialistische organisaties gericht op bijvoorbeeld mentale weerbaarheid, vraagstukken rondom seksuele ontwikkeling, verslaving, rouw of radicalisering.
- Het Familiepakket: ondersteunt scholen en ouders met onder andere vergoeding van de vrijwillige ouderbijdrage via de Stadspas, een wekelijks inloopspreekuur van een vaste medewerker van het Buurtteam, voorlichting voor ouders en/of professionals over álle beschikbare financiële ondersteuning voor gezinnen met weinig geld, vast contactpersoon bij de afdeling armoedebestrijding van de gemeente Amsterdam voor het bespreken van casuïstiek, cursus Taal en ouderbetrokkenheid.
- West Beweegt: West Beweegt werkt in de wijk samen met (sport) aanbieders en maatschappelijke partners en creëert aanbod voor iedereen en specifiek voor de bewoners die niet actief zijn. Zowel op scholen als in de buurt.
- Pilot BEN in de Buurt: samenwerking scholen, Ouder- en Kindteams Amsterdam, Buurtteam, Impuls, Combiwel en scholen voor gespecialiseerd onderwijs. BEN in de Buurt wil komen tot een meer efficiënte en preventieve inzet van passend onderwijs, jeugdhulp en buurtwerk in de pilotgebieden Osdorp en Bos & Lommer. Het doel: scholen versterken en in een leidende positie brengen, zodat zij grotendeels zelf in staat zijn hun leerlingen de juiste onderwijs- of jeugdhulp en ondersteuning te bieden en zo weinig mogelijk hoeven te verwijzen naar het gespecialiseerde onderwijs.
- Verkenning buurtgerichte armoedeaanpak Kolenkitbuurt.

Werken op basis van collectieve impact

Collectieve impact is een manier van werken om complexe sociale problemen aan te pakken aan de hand van:

- Een gedeelde agenda: gezamenlijk begrip van het probleem waar bewoners tegenaan lopen en een gezamenlijke aanpak om het op te lossen.
- Wederzijds versterkende activiteiten: de kracht van collectieve acties zit niet in het aantal deelnemers of de uniformiteit van hun inspanningen, maar in de coördinatie van verschillende activiteiten die elkaar versterken.
- Gedeelde evaluatie: wat is er veranderd voor de doelgroep? Wat heeft het opgeleverd? Monitoring van de outcome en overeenstemming over de manier waarop succes wordt gemeten en gerapporteerd.
- Doorlopende communicatie: deelnemers hebben tijd nodig om vertrouwen in de samenwerking op te bouwen en te zien en ervaren hoe ieders inspanning bijdraagt aan het gezamenlijke doel. Elkaar regelmatig ontmoeten draagt hieraan bij.
- Faciliterende organisatiestructuur: deze manier van werken vraagt om een organisatiestructuur die de deelnemers ondersteunt bij onder andere het voorbereiden en voorzitten van meetings, dataverzameling, evaluatie en communicatie.

Tabel 4: Oorzaken en factoren van invloed op kansenongelijkheid

	Omgeving		Instituties	
	Huishouden/achtergrond	**Buurt**	**Systemen** *(formele regels, wetten)*	**Informele gedragsregels** *(Impliciete afspraken)*
Gezondheid	Belangrijkste oorzaken *(impact op alle domeinen)* ▪ Opleidingsniveau ouders ▪ Opvoedkundige vaardigheden ouders ▪ Stress in het gezin (bv door armoede/schulden, psychische problemen, etc.) ▪ Herkomst	▪ Toegang tot activiteiten/sport ▪ Aandacht voor gezondheid ▪ Aandacht voor gezonde voeding	▪ Toegang tot activiteiten/sport/ beweegvriendelijke buurt ▪ Gezonde voedselomgeving	▪ Zorgverzekeringen (eigen risico) ▪ Toegankelijkheid (wijk)zorg ▪ Financieringsgrondslag centrale zorgverlener voor gezin	▪ Beperkte focus op preventieve zorg ▪ Culturele (mis)match zorg/ zorgbehoevende (incl. kennislacune specifieke zorgbehoefte minderheden)
Onderwijs		▪ Actieve leerondersteuning ▪ Toegang en vindbaarheid goede informatie over systeem	▪ Goede (voor)school ▪ Goede basisschool ▪ Goede middelbare school	▪ Vrije schoolkeuze ▪ Vroege selectie ▪ Adviesmethodiek (CITO + advies) ▪ Sociale focus op “hoogopgeleid-zijn” ▪ (Vele) Kwetsbare overgangen	▪ (Mis)match school, straat en thuiscultuur ▪ (Onbewuste) discriminatie in het onderwijs
Werk & Inkomen		▪ Toereikende financiële situatie ▪ Volwaardig werk en werkzekerheid	▪ Aanwezigheid positieve rolmodellen ▪ Afwezigheid negatieve rolmodellen	▪ Arbeidscontracten (flex / ZZP / vast) ▪ Sollicitatieprocedures en kanalen, toegankelijkheid vacatures	▪ (Onbewuste) discriminatie op de arbeidsmarkt ▪ Dominante (witte) organisatiecultuur
Wonen		▪ Passende woonsituatie (sociaal + vrije sector) ▪ Kwaliteit van woonsituatie	▪ Gemêleerde buurt (herkomst en opleidingsniveau/ woonvormen)	▪ Sociale woningbouw + vrije sector ▪ Wachtlijst en plaatsingsmethodiek ▪ Vermogensongelijkheid tussen kopers en huurders	▪ (Onbewuste) discriminatie op woningmarkt ▪ Dominante wijkcultuur
Veiligheid		▪ Veilige thuisomgeving (geen huiselijk geweld, bv gerelateerd aan alcoholisme)	▪ Veilige leefomgeving ▪ Geen negatieve rolmodellen/ straatcriminaliteit	▪ Inzet politiecapaciteit ▪ Fysieke inrichting wijken	▪ (Onbewuste) discriminatie door politie/(ervaren) etnisch profileren
Maatschappelijke participatie		▪ Aanwezigheid positieve rolmodellen ▪ Vertrouwen in instituties/overheid ▪ Ontwikkelen positieve identiteit en zelfvertrouwen	▪ Aanwezigheid positieve/ maatschappelijke rolmodellen ▪ Vertrouwen in instituties/overheid	▪ Toegankelijkheid overheidsdiensten (nabijheid, digitaal)	▪ (Onbewuste) discriminatie in openbare ruimte. (Ervaren) onrechtvaardigheid ▪ Afwijkende informele gedragsregels/geen toegang tot informele netwerken ▪ Bestuurders afkomstig uit de ‘elite’ realiseren zich te weinig elite te zijn

Bron: Verkenning Kansenongelijkheid gemeente Amsterdam, 2019

Programmalijn 3

Gezondheid, welzijn en werk

Voldoende inkomen en een passende woning zijn belangrijke randvoorwaarden voor gezondheid en welzijn. Maar ook zingeving, persoonlijke ontwikkeling en gevoel mee te doen in de maatschappij zijn belangrijk. Werk, betaald en onbetaald, dragen daaraan bij. Ook factoren als voldoende bewegen, gezond eten en het voorkomen van stress zijn belangrijk voor een gezond en veerkrachtig leven. Individuele factoren en gedrag spelen hierbij een rol, maar zijn onlosmakelijk verbonden met de sociale omgeving, de fysieke omgeving en bredere maatschappelijke factoren (zie figuur 4).

Sociale en fysieke omgeving

We zetten in op interventies waarbij we op het niveau van de sociale en fysieke omgeving met behulp van de netwerken en partners in de buurt het verschil kunnen maken voor bewoners. We willen de sociale en fysieke omgeving zo inrichten dat bewoners in de Kolenkit optimale mogelijkheden hebben om gezond te leven, mee te doen met activiteiten in de buurt, te werken en te ondernemen.

In de fysieke omgeving spelen gemeente, woningcorporaties, ondernemers, culturele voorzieningen en andere publiek toegankelijke organisaties een belangrijke rol. Denk aan een schone en veilige publieke ruimte, een groene leefomgeving en een gezonde voedselomgeving. Een gezonde omgeving betekent ook een omgeving die zowel fysiek als sociaal uitnodigt tot bewegen, want alleen georganiseerd sportaanbod is voor een groot deel van de bewoners niet de oplossing.

Wat betreft de sociale omgeving hebben bewoners, informele netwerken en lokale maatschappelijke organisaties een belangrijke rol. Zij zijn geworteld in de buurt en kennen de bewoners, hun potentie, wensen en de problemen waar ze tegenaan lopen als geen ander. Ze hebben een belangrijke rol in het versterken van de persoonlijke en economische hulpbronnen van bewoners. Denk bijvoorbeeld aan een buurvrouw die helpt met het invullen van formulieren of het aanbieden van lokale leertrajecten op maat om eenzaamheid aan te pakken en zelfredzaamheid en bestaanszekerheid duurzaam te verbeteren. Ook (sociale) ondernemingen en buurtcoöperaties kunnen een belangrijke rol spelen op het vlak van zelfredzaamheid en bestaanszekerheid. We kiezen voor een preventieve aanpak en zetten in op interventies die de zelfredzaamheid en veerkracht van de bewoners bevorderen.

Maatschappelijke factoren: wet- en regelgeving en de systeemwereld

Lokale organisaties doen belangrijk werk, maar hebben door maatschappelijke factoren vaker te maken met zware problematiek of moeilijk aan te pakken situaties: ze lopen vast in de systeemwereld. Denk aan wachtlijsten bij zorgverleners, de complexiteit van het sociale zekerheidsstelsel of regelgeving van toepassing op ‘van bijstand naar werk’. Systeemverandering is dan nodig om bewoners in een kwetsbare positie in staat te stellen op eigen kracht welzijn, werk en gezondheid te bereiken.

Dat betekent ook dat we met interventies in de buurt tegen grenzen zullen aanlopen van wat we voor bewoners kunnen betekenen. Waar we kansen zien om ruimte of verandering in beleid en regelgeving te bewerkstelligen, zullen we die met beide handen aanpakken. Bijvoorbeeld door middel van pilots en actieonderzoek. Waar dat niet lukt agenderen we de problematiek bij het stadsdeel- en gemeentebestuur.

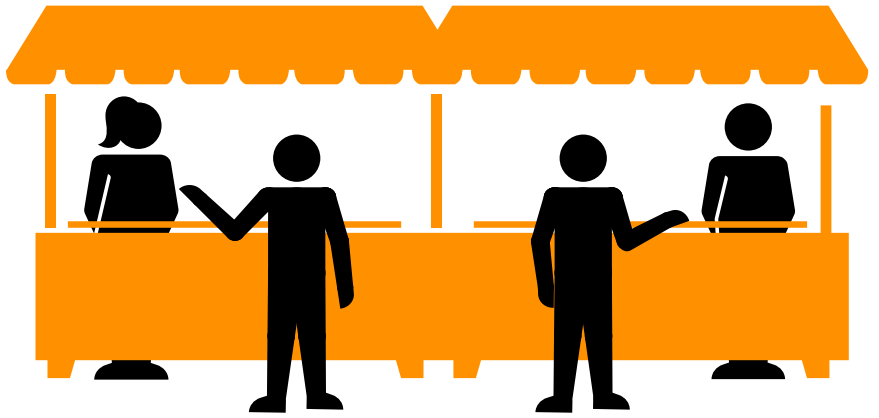

Figuur 4. Factoren van invloed op gezondheid en welbevinden

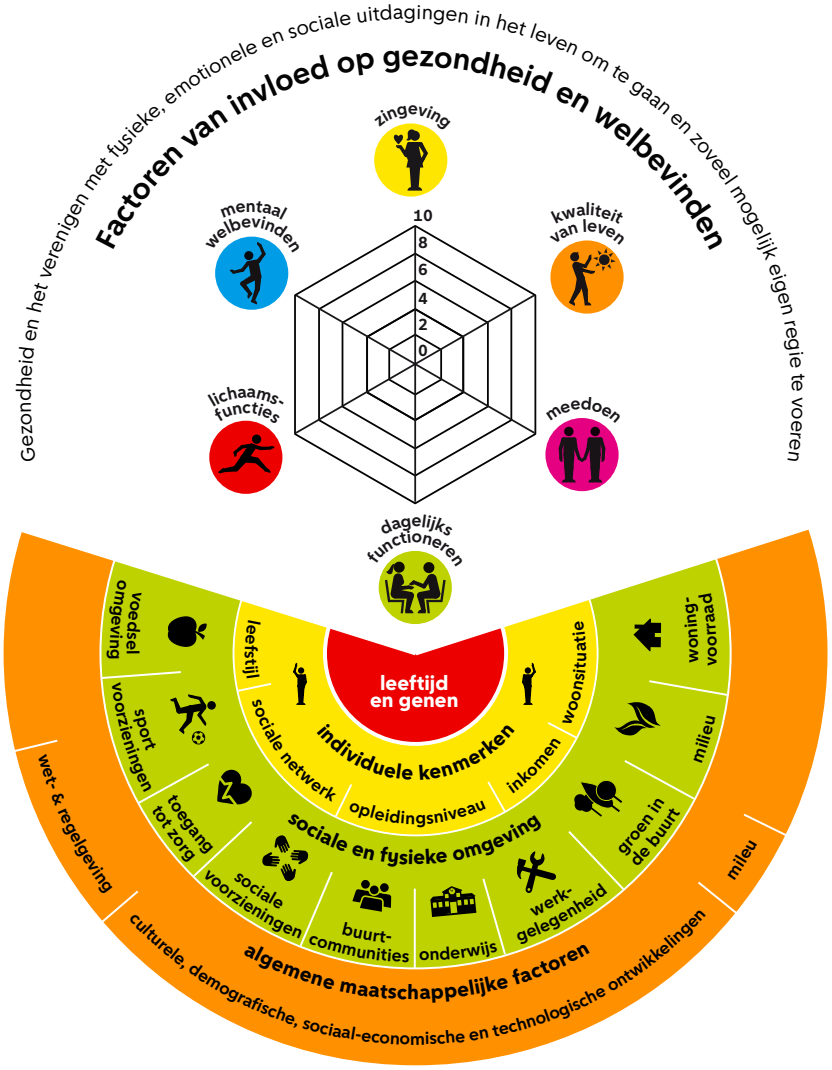

Bron: koplopertafel Publieke Gezondheid en Positieve gezondheid, Institute for Positive Health 2018

We starten met de volgende inspanningen:

1. Laagdrempelige en toegankelijke informatie en voorlichting om bewoners die in een kwetsbare positie (dreigen te) raken zo vroeg mogelijk te ondersteunen (gestart). Onder andere:
   a. Realiseren van een tijdelijk buurtpunt als voorloper op het Huis van de Wijk en Jongerencentrum in de Ringspoorzone, onder andere inloopspreekuur Eigen Haard, buurtteam en WPI.
   b. Aanwezigheid en zichtbaarheid van buurtteam, buurtwerk, WPI en andere partners in buurtpunt en op straat (koffiekar, evenementen en activiteiten).
   c. Samenwerking tussen formele en informele partners om ‘onzichtbare’ bewoners te bereiken en hen passende ondersteuning te bieden.
   d. Vroege signalering en actieve doorverwijzing van bewoners met een hulpvraag door woningcorporaties en ander buurtpartners (bestaande en nieuwe bewoners).
   e. Workshops, trainingen en voorlichtingsbijeenkomsten in aansluiting op vraag bewonersnetwerken. Denk aan behoud van inkomsten en financiële impact bij werken vanuit bijstand.

2. Pilot kernteam ondersteuning van bewoners in een kwetsbare situatie. Samenwerking formele en informele partners gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van en het vergroten van mogelijkheden om adequaat te handelen bij veelvoorkomende ‘tussen de wal en het schip’ situaties (gestart).
3. Verkenning kansrijke stedelijke en landelijke aanpakken gezondheid, welzijn en werk. Bijvoorbeeld Aanpak Schuldenvrije buurt.
4. Buurtaanpak gezond eten en bewegen:
   a. Systeemkaart: Wat zijn de belangrijkste factoren waarom bewoners ongezond eten en weinig bewegen, ondanks alle inzet om gezond eten en bewegen makkelijker te maken?
   b. Welke inzet heeft al plaatsgevonden in de Kolenkitbuurt, wat kunnen we daarvan leren?
   c. Welke maatregelen zijn kansrijk en sluiten aan bij de wensen en behoeften van bewoners?
   d. Welk pakket aan maatregelen willen we de komende jaren inzetten?

5. Ondersteunen van initiatieven op het gebied van gezondheid, welzijn en werk gericht op deskundigheidsbevordering, vergroten van bereik en het doorbreken van barrières in de systeemwereld (gestart).
6. Benutten van (maatschappelijk) vastgoed van gemeente en buurtpartners in aansluiting bij de wensen en behoeften van de buurt.
7. Onderzoek van het UMC en de GGD naar de samenhang tussen bestaansonzekerheid en mentale gezondheid (in het bijzonder depressie) en werkzame interventies (op lokaal en op beleidsniveau) die het meest van waarde zijn om de vicieuze cirkel te doorbreken (gestart).
8. Inzet kwartiermaker om de wijkeconomie en ondernemerschap te versterken. Onder meer coöperatief ondernemerschap verder uitbouwen, kleine ondernemers stap voor stap naar ondernemerschap buiten de voordeur begeleiden en maatschappelijk en commercieel vastgoed benutten voor de buurt.

Samenhang met bestaande inzet en aanpakken (niet uitputtend):

- Inzet Buurtteam (individueel en collectief): Het buurtteam is de centrale spil bij advies aan en praktische ondersteuning van bewoners, van eenvoudige tot complexe problematiek. Meer dan in het verleden richt de aanpak zich op preventie, signalering, stressvermindering en het organiseren van bestaanszekerheden: een veilige leefomgeving, een woonplek, inkomen en beheersing van schulden. Het buurtteam werkt nauw samen met de sociale basis en de informele netwerken in de buurt.
- Aanbod sociale basis: bestaat uit de veelheid van initiatieven van actieve buurtbewoners, maatschappelijke initiatieven, vrijwilligers-organisaties en welzijnsorganisaties. Het betreft laagdrempelig aanbod van activiteiten en ondersteuning die helpt om zelfredzaam te zijn, talenten te ontwikkelen en mee te doen in de stad.
- West Beweegt: onder andere inzet op 100% gezond voedsel en gratis kraanwater bij activiteiten op scholen en andere locaties, Gezondheidsdag ‘Vrouwen Fit in de Kolenkit’.
- W in de Wijk: een herstelgerichte aanpak die inclusie van Amsterdammers met een psychische kwetsbaarheid bevordert. Dit door vrijwilligers, professionals en bewoners zo toe te rusten dat zij eraan bijdragen dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zich welkom voelen in hun wijk/buurt en het toegankelijk maken van (welzijns)voorzieningen. Daarnaast biedt deze aanpak Amsterdammers met een psychische kwetsbaarheid individuele en collectieve ondersteuning die aansluit bij hun hulpvraag en helpt hen met persoonlijk en maatschappelijk herstel.
- Bestuursopdracht Armoede Stadsdeel West: zet in op meer samenhang in armoedebeleid en -interventies. Deze integrale aanpak richt zich op het voorkomen, bestrijden en verlichten van armoede en op innovatie, met betrekking tot de volgende thema’s: schuldenproblematiek, werk en participatie, energiearmoede en gezondheid. In de uitwerking staan vooral de eerste twee thema’s centraal. Evenals de doelgroepen vrouwen, jongeren en zzp’ers.
- Doorontwikkeling buurtgerichte aanpak WPI. Onder andere gericht op het duurzaam koppelen van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan het aanbod in de sociale basis als eerste stap naar participatie en/of werk. Denk aan het in beeld brengen van de behoefte van bewoners in de Kolenkitbuurt, de organisatie van participatiebijeenkomsten om bewoners te enthousiasmeren voor activiteiten en mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en de inzet van participatiecoaches.
- Inzet om de Bos en Lommerweg aantrekkelijker te maken en de samenwerking tussen ondernemers te versterken.
- Maatregelen Agenda Bestaanszekerheid voor Iedereen. Onder andere de uitbreiding van vroege signalering bij schulden, toegankelijkere bijzondere bijstand, een onderzoek naar het toetsen op besteedbaar inkomen in plaats van belastbaar inkomen, de uitbreiding financiële educatie in het voortgezet onderwijs, een verhoging van de inkomenseis van armoederegelingen en onderzoek naar de oorzaken en oplossingen voor de armoedeval.

Figuur 5. Aanbod sociale basis

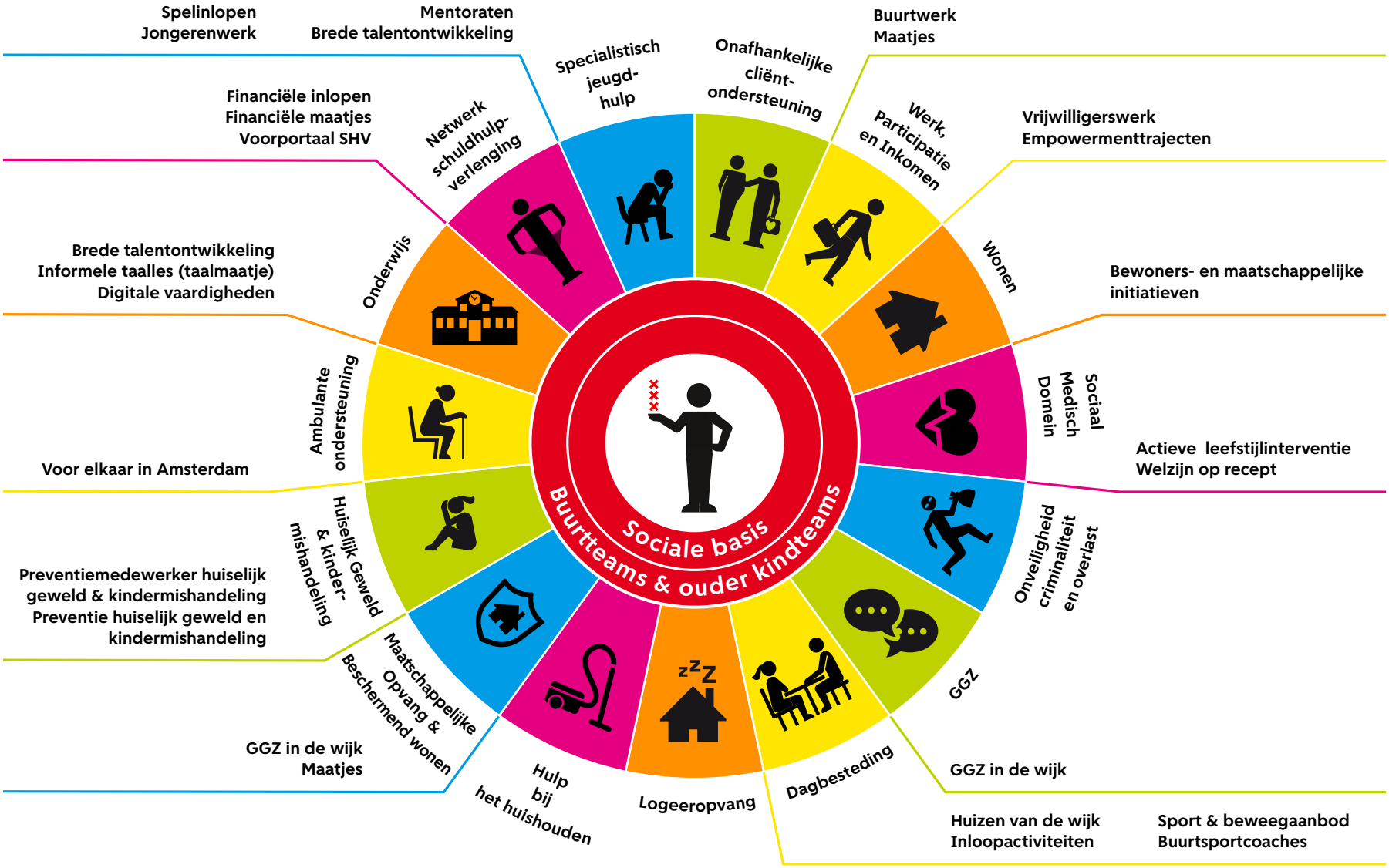

Programmalijn 4

Activiteiten, dialoog en ontmoeting

De afgelopen jaren is de Kolenkitbuurt sterk veranderd. In Kolenkit Zuid en een deel van de Kolenkit Noord zijn 1400 woningen vernieuwd, 900 woningen toegevoegd en is de openbare ruimte aangepakt. De komende jaren wordt ook de rest van de Kolenkit Noord aangepakt. De vernieuwing van woningen zorgt voor een onzekere periode voor bewoners. Waar ga ik straks heen? Wat gebeurt er met mijn buurt? Wie zijn mijn nieuwe buren?

In de Kolenkit leven mensen met verschillende achtergronden, religies en culturen bij elkaar. Ook verschillen bewoners onderling in bijvoorbeeld leeftijd, inkomen en opleiding. De samenstelling van de buurt verandert, doordat nieuwe mensen in de buurt komen wonen. Ook zijn er mensen die na de vernieuwing niet terugkeren. Door de vernieuwing wordt de Kolenkitbuurt nog meer divers.

Soms begrijpen mensen elkaar niet of kwetsen ze elkaar onbedoeld. Soms ontstaat een gevoel van onbehagen of onveiligheid. Dat kan het samenleven met elkaar ingewikkelder maken. Sociaal contact en samen activiteiten ondernemen helpt om verschillen tussen mensen te overbruggen en een gevoel van thuis te creëren. Hieraan is veel behoefte in de Kolenkit. Een initiatief als het Kolenkit Genootschap laat dit zien. We bouwen daarom verder aan een buurtgemeenschap waar sprake is van betrokkenheid, waar bewoners zich thuis voelen en verantwoordelijkheid nemen voor prettig samenleven. En waar steeds aandacht is voor het betrekken van bewoners en bewonersgroepen die eerder nog niet betrokken waren of ondervertegenwoordigd zijn.

Dat doen we door dialoog, activiteiten en ontmoeting te organiseren. We willen dat bewoners hun verhalen, gedachten, zorgen en ideeën uiten en met elkaar delen. Zo ontstaat vanuit openheid en wederzijdse interesse begrip voor het andere verhaal. We zetten de kracht van beeld en verhaal in om de trots op de buurt te laten zien en het talent in de buurt zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld met uitingen op straat, op drukbezochte plekken en in media zoals de Kolenkitkrant.

Ook buurtactiviteiten dragen bij aan verbinding en ontmoeting. Denk aan de Kolenkit Cup - een voetbalwedstrijd waar oude en nieuwe bewoners van allerlei leeftijden, in een meer of minder kansrijke positie, elkaar ontmoeten. Iedereen is onderdeel van de buurt en kan zijn of haar bijdrage leveren aan een buurt waar Kolenkitters trots op zijn. Buurtactiviteiten dragen tegelijkertijd ook bij aan andere doelen, zoals een betere gezondheid van bewoners, het tegengaan van eenzaamheid en talentontwikkeling.

Bewoners, jong en oud, en maatschappelijke, sociale en culturele organisaties nemen zelf het initiatief en komen met ideeën voor activiteiten, dialoog en ontmoeting. Buurtwerk, jongerenwerk en andere buurtpartners ondersteunen door te helpen bij het opstarten, uitvoeren en verzelfstandigen van initiatieven. We onderzoeken samen waar de ontwikkelingsbehoefte van buurtorganisaties ligt en waar de hiaten in het aanbod zitten vanuit de behoefte van bewoners. Ook gaan we gezamenlijk met buurtpartners beter communiceren over de activiteiten in de buurt. Want we merken dat veel bewoners niet nog op de hoogte zijn van het bestaande aanbod.

De gemeente, woningcorporaties en maatschappelijke en culturele buurtorganisaties faciliteren en ondersteunen. Bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van ruimtes, organisatorische ondersteuning en (financiële) bijdragen aan de programmering. Zo werken bewoners samen met professionals aan de ontwikkeling van de buurt.

Tot aan de realisatie van het Huis van de Wijk en het Jongerencentrum in de Ringspoorzone richten we een buurtpunt aan de Bos en Lommerweg 380 in, waar buurtactiviteiten, dialoog en ontmoeting georganiseerd kunnen worden. Een plek waar bewoners makkelijk binnenlopen en waar bewoners ook terechtkunnen voor vragen of ondersteuning bij uiteenlopende onderwerpen. Denk aan financiën, wonen of hulp bij het vinden van (vrijwilligers)werk.

We kijken ook hoe we de ruimtes van organisaties in de buurt zo goed mogelijk kunnen benutten voor dialoog, ontmoeting en activiteiten. Zo maken bewoners ook meteen kennis met het aanbod van die plek, bijvoorbeeld op het gebied van kunst en cultuur of talentontwikkeling.

We starten met de volgende inspanningen:

1. Realiseren en programmeren van een tijdelijke ontmoetingsplek in samenwerking met Eigen Haard (tot aan de realisatie van het Huis van de Wijk en het Jongerencentrum in de Ringspoorzone) die ruimte biedt aan dialoog, buurtactiviteiten en ontmoeting, waar laagdrempelig contact met wijkprofessionals plaatsvindt en waar samengewerkt wordt aan het versterken van de buurt (gestart).
2. Benutten en creëren van ruimte voor dialoog, activiteiten en ontmoeting op locaties van buurtorganisaties om kruisbestuiving tussen activiteiten te realiseren en de beschikbare vierkante meters in de buurt zo goed mogelijk te benutten.
3. Monitoren en ondersteunen van de ontwikkelbehoefte van bewoners-netwerken en maatschappelijke initiatieven om het contact tussen bewoners en de kracht van de buurt te versterken. Onder andere faciliteren en ondersteunen van het Kolenkit Genootschap (gestart).
4. Zichtbaar maken van en organiseren van dialoog over actuele thema's, dilemma's en signalen uit de buurt. Denk aan afscheid nemen van plekken die door de vernieuwing verdwijnen, verbanden tussen jonge en oudere bewoners, veiligheid, wonen en openbare ruimte.
5. Activiteiten en evenementen om verschillende bewonersgroepen kennis laten maken. Denk aan het verwelkomen van nieuwe buurtbewoners na de vernieuwing.
6. Vertellen van verhalen over de buurt en haar bewoners om de trots op de buurt te laten zien, het onderlinge begrip te vergroten en de talenten van bewoners te benutten. De verhalen uit de buurt leggen we vast en delen we met de buurt, bijvoorbeeld doormiddel van kunst op straat of door tentoonstellingen in Buurtpunt de Kit en het toekomstig Huis van de Wijk.
7. Buurtcommunicatie versterken: Samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en actieve bewoners om informatie over ontwikkelingen, projecten en activiteiten bij zoveel mogelijk bewoners onder de aandacht te brengen.
8. Organiseren van laagdrempelig contact tussen gemeente, bewoners en buurtprofessionals in Buurtpunt de Kit en op straat. Bijvoorbeeld doormiddel van een koffiekar en gezamenlijke prikacties om de buurt schoon te houden.

Samenhang met bestaande inzet en aanpakken (niet uitputtend):

- Bewonersinitiatieven en netwerken.
- Bewonerscommissies en VvE's wooncorporaties.
- Programma's voor de ondersteuning van bewonersinitiatieven zoals Buurtbudget, West Begroot, regeling maatschappelijk initiatief, Groen in de Buurt, containeradoptie.
- Realisatie Huis van de Wijk en Jongerencentrum in de Ringspoorzone.

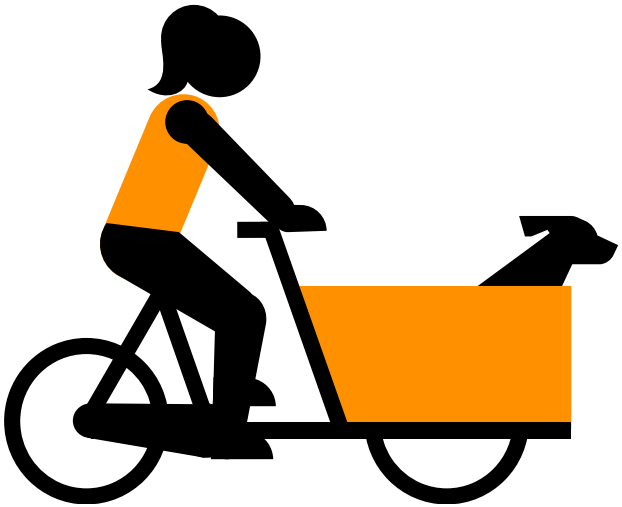

Organisatie

Samenwerking

Bewoners of professionals, iedereen draagt vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid bij aan de doelen. Iedereen is welkom en nodig. We werken als gelijkwaardige partners en bepalen samen wat we doen en hoe we dat doen. Twee belangrijke netwerken om die samenwerking vorm te geven zijn:

Het Kolenkit Genootschap: Het Kolenkit Genootschap is een groep van ongeveer 50 bewoners vanuit alle windhoeken van de Kolenkit. Iedereen is op een eigen manier actief. De een is vooral actief in de appgroep, de ander komt naar de bijeenkomsten en anderen initiëren acties of geven de bijeenkomsten vorm. Doel is elkaar ontmoeten, het gesprek aangaan over actuele buurtzaken, op de hoogte zijn van signalen of nieuwtjes, buurtacties en de eigen achterban betrekken waar nodig.

Team Kolenkit: Dit is een netwerk van professionals en bewoners in de Kolenkit. Op dit moment zijn er circa 90 deelnemers. Per jaar zijn er 4 netwerkbijeenkomsten. Daarnaast is er zeer actieve appgroep waarin nieuws wordt uitgewisseld.

Per programmalijn en inspanning bekijken we welke samenwerkingen nodig zijn om tot duurzame resultaten te komen, in aansluiting bij de behoefte van bewoners. Denk aan het inbrengen of toetsen van ideeën, het prioriteren van inspanningen, samenwerken aan de uitvoering en het evalueren van het impact voor bewoners.

Organisatie

Figuur 6 geeft de organisatiestructuur weer die als volgt is opgebouwd.

Programmabureau

De programmamanager is verantwoordelijk voor de integrale aansturing van het programma en legt hierover verantwoording af aan de ambtelijk opdrachtgever. De programmamanager verbindt de partijen en stuurt op samenhang, samenwerking, prioritering en voortgang van inspanningen. Het programmabureau ondersteunt de coördinatie en uitvoering. Taken zijn onder andere faciliteren van samenwerking en overleg, realiseren van budgetten, verzorgen van communicatie over het programma en het verzorgen van een adequate monitoring van het programma.
De programmamanager signaleert en agendeert knelpunten bij de individuele partners of de stuurgroep. Ook het van begin af aan borgen van de werkwijzen met oog op duurzame resultaten is een taak van het programmabureau.

Het programmabureau neemt geen verantwoordelijkheden of bevoegdheden over. De uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden ligt in handen van eigenaren van de individuele inspanningen. Zij zijn verantwoordelijk voor de concrete uitwerking van acties, de organisatie van de uitvoering en de benodigde samenwerking en afspraken met bewoners, buurtorganisaties en andere professionals.

Stuurgroep

Het doel van de stuurgroep is het adviseren over en faciliteren van de aanpak en het commiteren in brede zin aan de inhoudelijke koers van het programma. De programmamanager fungeert als secretaris.

De stuurgroep komt 2 keer per jaar bijeen en spant zich in voor het nakomen van de gemaakte afspraken over de eigen deelverantwoordelijkheid.

Bestuurlijk opdrachtgever

De bestuurlijk opdrachtgever ziet toe op het behalen van de gewenste maatschappelijke effecten. Zij stuurt de ambtelijk opdrachtgever en programmamanager bij het nemen van beslissingen die moeten bijdragen aan het behalen van de doelstellingen. De bestuurlijk opdrachtgever wordt elk kwartaal geïnformeerd over de voortgang.

Figuur 6. Organisatiestructuur

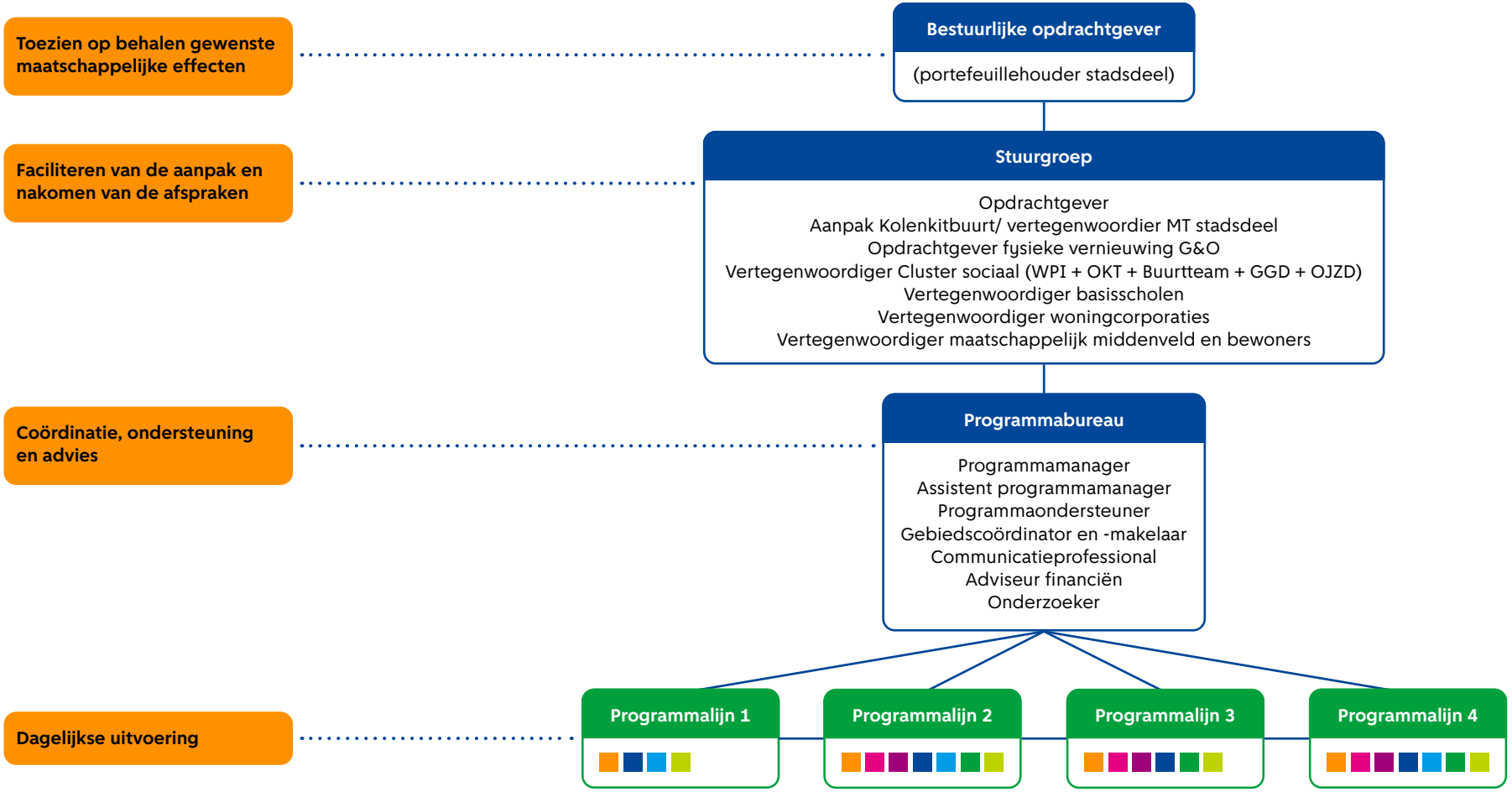

- Hoge kwaliteit woningen en leefomgeving
- Kansen voor werk en ondernemen
- Veel ontmoetingen en activiteiten
- Bewoners van alle groepen zijn trots en hebben het gevoel bij de wijk te horen
- Een veilige buurt door sterke sociale netwerken
- Buurtbewoners zijn gezonder
- Goede hulp voor kwetsbare bewoners

Monitoring en bijsturing

Een lerende en adaptieve aanpak

De opgave is veelomvattend en complex en vraagt om duidelijke keuzes. Wat doen we wel, wat niet en waarom? We toetsen daarbij steeds aan de langetermijndoelen. In welke mate draagt een activiteit bij aan het bereiken van deze doelen? Het behalen van resultaat in aansluiting op de wensen en behoeften van bewoners staat daarbij voorop. Beschikbaarheid van capaciteit en middelen zijn een randvoorwaarde.

Verandering heeft tijd en ruimte om te experimenteren nodig. Voorwaarde is dat we leren van wat we doen, zodat we de uitvoering kunnen bijsturen. Een adaptieve aanpak betekent ook reageren op veranderingen in de omgeving. We benutten kansen die we zien en passen de aanpak daarop aan. Succesvolle inspanningen en samenwerkingen borgen we zo vroeg mogelijk door ze onderdeel te maken van reguliere werkwijzen en beleid. Bij voorkeur met structurele financiering.

Monitoren en evalueren

Bij een lerende aanpak hoort ook het monitoren en evalueren van de inspanningen, de resultaten en de voortgang rond beoogde doelen. Als verantwoording, maar ook om tijdig bij te kunnen sturen. De nulmeting van de aanpak vormt het uitgangspunt. Daaraan toetsen we of we de vooruitgang hebben geboekt die ons voor ogen staat. Deze nulmeting is te vinden in de Monitor Kolenkit in bijlage 3.

De uitvoering (output) van de acties, zoals jaarlijks vastgesteld in uitvoeringsplannen, wordt elk kwartaal gemonitord. De programma-manager stuurt bij met behulp van deze driemaandelijkse monitor. Hij of zij spreekt inspanningsleiders aan bij stagnerende voortgang als dit nodig is.

Jaarlijks voeren we een outcome-meting ‘light’ uit. Dat doen we aan de hand van de meetbare indicatoren in bijlage 2. Daarbij is het belangrijk om te weten dat cijfers meestal een paar jaar achterlopen. Het is dus altijd achteruitkijken. Toch kun je na een paar jaar wel zien of er een trend is, of die positief of negatief is, of er wellicht een trendbreuk optreedt. Kwalitatieve duiding maakt altijd onlosmakelijk onderdeel uit van een outcome-meting. Deze duiding komt onder andere tot stand door middel van proces- en effectevaluaties, klankbordgroepen en peilingen onder professionals en bewoners.

In 2030, halverwege de looptijd en vooruitlopend op de actualisatie van het programmaplan, wordt een uitvoerige evaluatie uitgevoerd. Daarbij worden alle relevante aspecten onder de loep genomen. Op basis van deze evaluatie beslist het dagelijks bestuur of herziening van de aanpak nodig is. Op basis van die beslissing actualiseren we het programmaplan.

Bijsturen en borgen

Jaarlijks wordt het programma bijgesteld. Het programmabureau organiseert daarvoor klankbordgroepen met buurtprofessionals en bewoners waarin wordt gereflecteerd op de belangrijkste activiteiten van het afgelopen jaar. Doen we nog steeds de juiste dingen? Wat levert het concreet op voor bewoners? Waar kunnen we de samenwerking verbeteren? Wat loopt goed en kan geborgd worden in reguliere werkzaamheden en budgetten? Welke afspraken zijn daarvoor nodig? Etc.

De programmamanager formuleert een voorstel voor bijsturing en borging van het programma dat ter advisering wordt voorgelegd aan de stuurgroep. De ambtelijk opdrachtgever legt vervolgens een bijgesteld uitvoeringsplan voor aan de bestuurlijk opdrachtgever. Vervolgens besluit het dagelijks bestuur over bijstelling van het programma. In dit besluit hebben het advies van de klankbordgroepen en stuurgroep een zwaarwegend karakter. Zoals gebruikelijk vraagt het dagelijks bestuur ook de stadsdeelcommissie om advies.

Beslissingen die raken aan formele bevoegdheden van (andere) beslissingsorganen worden afgestemd met en/of voorgelegd aan deze organen. De stuurgroep is hiervoor medeverantwoordelijk.

Figuur 7. Monitoring en evaluatie

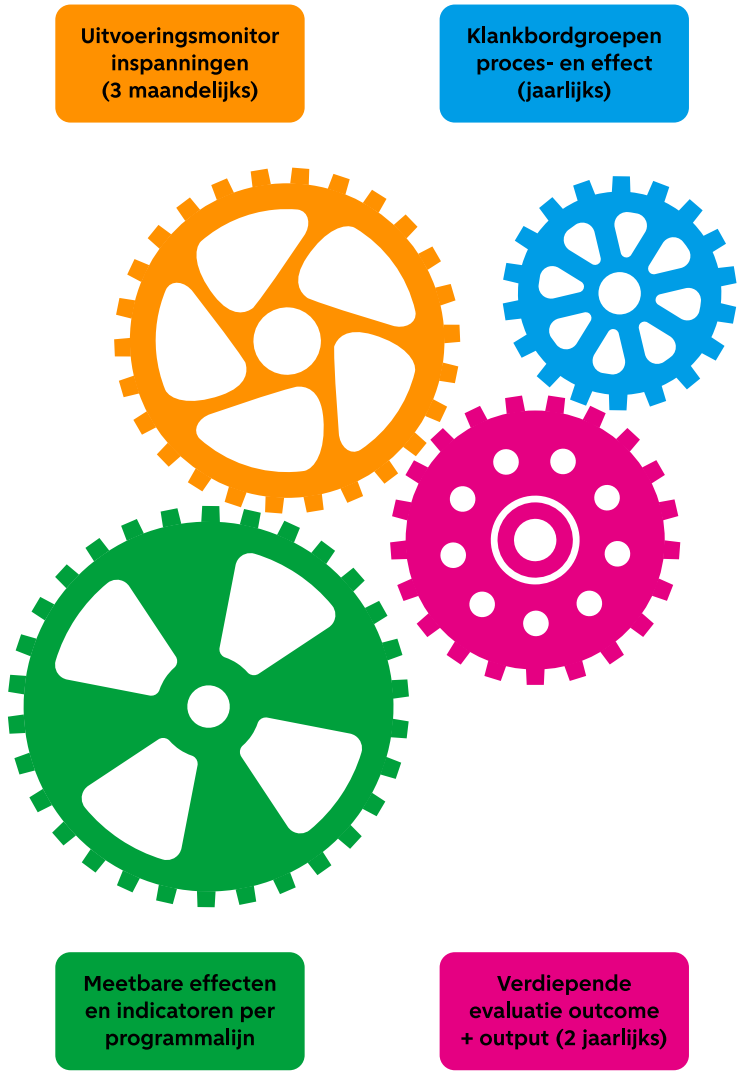

Communicatie

Communicatie is van cruciaal belang om de programmadoelen te bereiken. We communiceren om te informeren, te enthousiasmeren, het onderlinge vertrouwen te vergroten en de trots op de buurt te laten zien. Concreet zijn de communicatiedoelen als volgt:

- Bewoners en professionals weten wat de opgave, de doelen en de werkwijze is (het waarom).
- Bewoners en professionals zijn op de hoogte van de ontwikkelingen, projecten en activiteiten in de buurt en weten waar ze terechtkunnen met vragen.
- Bewoners en professionals weten waar ze over mee kunnen denken en wanneer.
- Bewoners en professionals weten wat er gebeurd is met de wensen en input die ze hebben gegeven.
- Bewoners en professionals weten hoe ze zelf een bijdrage kunnen leveren.
- Bewoners en professionals zijn trots op de buurt en het werk wat ze daar doen.

Met bewoners bedoelen we primair de bewoners van de Kolenkitbuurt zelf. Voor bewoners is het belangrijk om goed op de hoogte zijn van wat er speelt, waar je terechtkunt met vragen en op welke manier je invloed kunt uitoefenen of zelf actie kunt ondernemen. Toegang tot informatie maakt dat je grip ervaart op je omgeving. Ook geeft toegang tot informatie de mogelijkheid een bijdrage aan de ontwikkeling van de buurt te leveren.

In de Aanpak Kolenkit willen we bovendien dat professionals en bewoners samenwerken aan de ontwikkeling van de buurt. Om op een effectieve en gelijkwaardige manier samen te werken is informatie en communicatie essentieel. Hiervoor organiseren we onder andere jaarlijks verschillende netwerkbijeenkomsten en sluiten we aan bij bestaande netwerken om daar de informatie te brengen die voor hen relevant is. Om te motiveren en enthousiasmeren delen we voorbeelden van inspirerende initiatieven en samenwerkingen in de buurt en de waarde die ze bieden voor bewoners. We vieren de successen en laten de trots op de buurt zien.

Maar communicatie achteraf is niet genoeg. We willen ook in de dagelijkse praktijk laten zien dat het zin heeft om je mening te geven, een melding te doen of zelf actie te ondernemen. Dat bewoners serieus worden genomen. Snel en oplossingsgericht handelen heeft daarbij natuurlijk de voorkeur. Ook als het niet lukt om tot een oplossing te komen, moeten we daar eerlijk over communiceren.

Woningcorporaties zijn een belangrijke partner als het gaat om communicatie over de vernieuwing van de woningen en de leefbaarheid in en om de wooncomplexen. Het stadsdeel is verantwoordelijk voor communicatie over projecten in de openbare ruimte. Buurtinitiatieven over hun programmering en activiteiten. Door de veelheid aan initiatieven is er behoefte aan overzicht. We werken daarom aan een plek (online en offline) waar informatie samenkomt en waarin professionals en bewoners samen voorzien in buurtcommunicatie over ontwikkelingen, projecten en activiteiten in de buurt.

Om zoveel mogelijk bewoners te bereiken gebruiken we verschillende kanalen, verschillende talen en benutten we het informele netwerk om belangrijke informatie ook bij de bewoners te krijgen die om welke reden dan ook minder toegang hebben tot informatie.

Naast bewoners van de Kolenkitbuurt en buurtprofessionals zijn ook het stads(deel)bestuur en de stadsdeelcommissie belangrijke doelgroepen. We infomeren hen over de voortgang van de aanpak, de successen en de knelpunten.

Financiën

De uitvoering van inspanningen vindt plaats door de daarvoor verantwoordelijke partner of gemeentelijk organisatieonderdeel, met reguliere budgetten.

Stadsdeel West maakt programmabudget vrij binnen de Gebiedsopgave Stadsdeel West en het Opdrachtgeversbudget. Het betreft budget voor de ondersteuning van bewonersinitiatieven en maatschappelijke initiatieven. Verder zijn middelen voor de programmasturing en aanjagen van de voortgang nodig. Denk aan de organisatie van bijeenkomsten, stimuleringsbudget om inspanningen van de grond te krijgen of te co-financieren en voor communicatie, onderzoek en evaluatie.

Bijlage 4 bevat een overzicht van de geprognotiseerde budgetten van Stadsdeel West voor 2025 en 2026. Jaarlijks worden budgetten geconcretiseerd en bijgesteld.

Bijlagen

Bijlage 1. Overzicht betrokken partners en bewonersnetwerken

Het Programmaplan Aanpak Kolenkitbuurt is tot stand gekomen met inbreng van onderstaande buurtpartners.

- AVV Sloterdijk
- Ben in de Buurt
- Bewonerscommissie Rochdale Noordelijk veld
- Bos en Lommerschool
- Broedplaats Bouw
- Cascoland
- Combiwel Buurtwerk
- Combiwel Buurteam
- Dock
- Eigen Haard
- El Amienschool
- Eureka!
- JPVision
- Jongerenpunt
- Kolenkit Collectief
- Kolenkit Genootschap, circa 40 bewoners
- Kolenkitkerk
- Mevlana Moskee
- KolenkitKoks
- Kolenkitkrant
- Maqam
- Operatie Periscoop
- Ouder- en Kindteam
- Per Mens
- Politie Wijkagent
- Rochdale
- Schoonste Straat, Bos en Lommer
- Stadgenoot
- Stichting Aminah
- Stichting EnergieWending West
- Stichting Samen Kracht
- Team Kolenkit, samenwerkende buurtprofessionals
- Tennis in West
- ZID Theater

Bijlage 2. Meetbare effecten en indicatoren per programmalijn

1. Wonen en openbare ruimte

SMART-doelstelling	Indicator
In 2035 is de tevredenheid over de eigen woning tenminste gemiddeld in Amsterdam en niet lager dan in 2021	▪ Tevredenheid eigen woning (1-10) ▪ Tevredenheid eigen corporatiewoning (1-10) ▪ Onderhoud eigen woning (1-10)
In 2027 is de tevredenheid over de woonomgeving minimaal voldoende en in 2035 tenminste vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde	▪ Schoonhouden straten en stoepen (1-10) ▪ Aanbod groen (1-10) ▪ Aanbod speelvoorzieningen (1-10) ▪ Tevredenheid eigen buurt (1-10) ▪ Verwachte buurtontwikkeling (1-10) ▪ Tevredenheid eigen woning (1-10)

2. Goed opgroeien in de Kolenkit

SMART-doelstelling	Indicator
In 2035 is het aantal schoolverlaters zonder startkwalificatie (18-22 jaar) afgenomen t.o.v. 2021	▪ Startkwalificatie (% 18-22) ▪ Peuters met VVE indicatie (%) ▪ Streefniveau rekenen (%) ▪ Streefniveau taal (%) ▪ Streefniveau lezen (%) ▪ LSV (% 18-22)

3. Buurtaanpak Gezondheid, welzijn en werk

SMART-doelstelling	Indicator
In 2032 is de gezondheid van bewoners verbeterd en vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.	▪ Leefstijl: % ernstig overgewicht ▪ Leefstijl: % voldoet aan beweegrichtlijn ▪ Leefstijl: % rokers ▪ Leefstijl: % voldoet aan alcohol richtlijn (%) ▪ Hoog risico op angst of depressie (%) ▪ (Zeer) lage veerkracht (%) ▪ Ervaren gezondheid (zeer) goed (%)
In 2032 is het aandeel bewoners dat eenzaam is vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde	▪ (Zeer) ernstig eenzaam %
In 2032 is het aandeel minimahuishoudens dat gebruikt maakt van minimavoorzieningen en -regelingen toegenomen **	▪ Bereik minimavoorzieningen (%)
Meer mensen vinden de weg naar (schuld)hulpverlening. In 2032 is het aandeel bewoners dat in de schuldhulpverlening zit daardoor gedaald naar het Amsterdamse gemiddelde	▪ CAK wanbetalers
In 2032 is de werkloosheid gedaald t.o.v. 2020	▪ Geregistreerde werkloosheid (%)

4. Wij de Kolenkit: activiteiten en ontmoeting

SMART-doelstelling	Indicator
In 2027 is de tevredenheid over en de bekendheid activiteiten in de buurt toegenomen tov 2023*	
In 2027 ligt de tevredenheid over het aanbod buurthuizen/wijkcentra op het Amsterdamse gemiddelde	▪ Buurt/wijkcentra (1-10)
In 2027 is mate van contact tussen bewoners minimaal vergelijkbaar met het Amsterdams gemiddelde	▪ Contact in de buurt (1-10)
In 2027 is de betrokkenheid van bewoners bij de buurt minimaal vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde	▪ Mensen helpen elkaar (1-10) ▪ Betrokkenheid buurt (1-10)
In 2027 is de tevredenheid over de omgang van verschillende groepen minimaal vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde	▪ Omgang groepen (1-10) ▪ Sociale cohesie (1-10)
In 2032 voelen bewoners zich veiliger in de buurt, vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde	Veiligheidsgevoel dag (1-10)
	Veiligheidsgevoel avond (1-10)

Algemeen

SMART-doelstelling	Indicator
	▪ Meest kwetsbaar (%) ▪ Gem. besteedbaar hh-inkomen ▪ % Minimahuishoudens ▪ % Minimajongeren ▪ % Minimaouderen ▪ SES laag (%) ▪ SES laag (% 0-17)

* o-meting dient uitgevoerd te worden in 2023
** Bereik Stadspas, Scholierenvergoeding, Collectieve zorgverzekering, Gratis OV 65+ en/of TAOV, verzamelbereik kindvoorzieningen en totaalbereik onder doelgroephuishoudens
*** meest recente cijfers uit 2017.

Bijlage 3. Monitor Kolenkit

Inleiding

In de Monitor Kolenkit worden de programmalijnen en doelstellingen die in het programmaplan Aanpak Kolenkit zijn geformuleerd gemonitord aan de hand van bestaande indicatoren op een zo laag mogelijk schaalniveau: Kolenkitbuurt-Noord en Kolenkitbuurt-Zuid.

Als er geen data beschikbaar is op buurtniveau dan worden er cijfers weergegeven op wijkniveau: De Kolenkit. Deze wijk bestaat uit de buurten Kolenkitbuurt-Noord, Kolenkitbuurt-Zuid, Laan van Spartaan en Robert Scottbuurt-West.

Het doel van de monitor is om te volgen hoe de indicatoren van het programmaplan Aanpak Kolenkit zich ontwikkelen, zodat de uitvoerders van het programmaplan - in combinatie met de output monitor - hier op kunnen sturen. De monitor is nadrukkelijk geen effectmeting; er zijn veel meer factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de programmalijnen en doelstellingen dan wat de gemeente doet, zoals de economische ontwikkeling. Zodoende kan er geen causaal verband vastgesteld worden tussen de uitvoering van het programmaplan Aanpak Kolenkit en de cijfers in deze monitor. Ook kunnen cijfers op een laag schaalniveau fluctueren op basis van toeval en een wisselende respons (bij indicatoren die gebaseerd zijn op enquêtevragen).

Van elke programmalijn wordt eerst een samenvattende tabel weergegeven waarin de meest recente cijfers van de indicatoren staan. De cijfers in deze tabel worden vergeleken met het Amsterdamse gemiddelde door middel van vijf kleuren.

	veel beter dan gemiddeld
	beter dan gemiddeld
	rond het stedelijk gemiddelde
	slechter dan gemiddeld
	veel slechter dan gemiddeld

Vervolgens wordt per indicator de ontwikkeling vanaf het jaar 2019 weergegeven. Veel indicatoren worden eens per twee jaar geüpdatet, zoals alle indicatoren uit Wonen in Amsterdam.

Achterin de monitor staat per programmalijn de bronvermelding en de definities van de indicatoren vermeld.

Programmalijn 1:
Wonen en openbare ruimte

Doelstellingen:

1. In 2035 is de tevredenheid over de eigen woning tenminste gemiddeld in Amsterdam en niet lager dan in 2021.
2. In 2027 is de tevredenheid over de woonomgeving minimaal voldoende en in 2035 tenminste vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.

veel beter dan gemiddeld
beter dan gemiddeld
rond het stedelijk gemiddelde
slechter dan gemiddeld
veel slechter dan gemiddeld

Indicatoren programmalijn 1	Gemeente Amsterdam	Kolenkitbuurt-Noord	Kolenkitbuurt-Zuid
Tevredenheid eigen woning (1-10)	**7,7**	**6,7**	**7,9**
Tevredenheid eigen corporatiewoning (1-10)	**7,1**	**5,2**	**-**
Onderhoud eigen woning (1-10)	**7,3**	**7,3**	**8,2**
Schoonhouden straten en stoepen (1-10)	**6,3**	**5,5**	**6,6**
Aanbod groen (1-10)	**6,9**	**6,1**	**7,0**
Aanbod speelvoorzieningen (1-10)	**6,7**	**6,0**	**6,9**
Tevredenheid eigen buurt (1-10)	**7,6**	**6,0**	**6,8**
Verwachte buurtontwikkeling (1-10)	**7,2**	**7,0**	**7,4**

1. In 2035 is de tevredenheid over de eigen woning tenminste gemiddeld in Amsterdam en niet lager dan in 2021.

Tevredenheid eigen woning (1-10)	2019	2020	2021
Gemeente Amsterdam	**7,7**		**7,7**
Kolenkitbuurt-Noord	**6,6**		**6,7**
Kolenkitbuurt-Zuid	**7,9**		**7,9**

Tevredenheid eigen corporatiewoning (1-10)	2019	2020	2021
Gemeente Amsterdam	**7,3**		**7,1**
Kolenkitbuurt-Noord	**5,8**		**5,2**
Kolenkitbuurt-Zuid	**-**		**-**

Onderhoud eigen woning (1-10)	2019	2020	2021
Gemeente Amsterdam	**7,3**		**7,3**
Kolenkitbuurt-Noord	**6,5**		**7,3**
Kolenkitbuurt-Zuid	**8,0**		**8,2**

2. In 2027 is de tevredenheid over de woonomgeving minimaal voldoende en in 2035 tenminste vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.

Schoonhouden straten en stoepen (1-10)	2019	2020	2021
Gemeente Amsterdam	**6,5**		**6,3**
Kolenkitbuurt-Noord	**5,1**		**5,5**
Kolenkitbuurt-Zuid	**6,0**		**6,6**

Aanbod groen (1-10)	2019	2020	2021
Gemeente Amsterdam	**6,9**		**6,9**
Kolenkitbuurt-Noord	**5,8**		**6,1**
Kolenkitbuurt-Zuid	**6,7**		**7,00**

Aanbod speelvoorzieningen (1-10)	2019	2020	2021
Gemeente Amsterdam	**6,6**		**6,7**
Kolenkitbuurt-Noord	**6,2**		**6,0**
Kolenkitbuurt-Zuid	**6,8**		**6,9**

Tevredenheid eigen buurt (1-10)	2019	2020	2021
Gemeente Amsterdam	**7,5**		**7,6**
Kolenkitbuurt-Noord	**5,6**		**6,0**
Kolenkitbuurt-Zuid	**6,4**		**6,8**

Verwachte buurtontwikkeling (1-10)	2019	2020	2021
Gemeente Amsterdam	**7,1**		**7,2**
Kolenkitbuurt-Noord	**6,6**		**7,0**
Kolenkitbuurt-Zuid	**7,6**		**7,4**

Programmalijn 2:
Goed opgroeien in de Kolenkit

Doelstelling:

1. In 2035 is het aantal schoolverlaters zonder startkwalificatie (18-22 jaar) afgenomen t.o.v. 2021.

veel beter dan gemiddeld
beter dan gemiddeld
rond het stedelijk gemiddelde
slechter dan gemiddeld
veel slechter dan gemiddeld

Indicatoren programmalijn 2	Gemeente Amsterdam	Kolenkitbuurt-Noord	Kolenkitbuurt-Zuid
Peuters met VVE indicatie (%)	**24%**	**46%**	**33%**
Streefniveau rekenen (%)	**42%**	**36%**	**-**
Streefniveau taal (%)	**59%**	**52%**	**-**
Streefniveau lezen (%)	**70%**	**55%**	**-**
Startkwalificatie (% 18-22)	**71%**	**57%**	**67%**
LSV (% 18-22)	**8%**	**13%**	**10%**

1. In 2035 is het aantal schoolverlaters zonder startkwalificatie (18-22 jaar) afgenomen t.o.v. 2021.

Peuters met VVE indicatie (%)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**22%**	**23%**	**25%,**	**24%**
Kolenkitbuurt-Noord	**41%**	**43%**	**40%**	**46%**
Kolenkitbuurt-Zuid	**20%**	**26%**	**26%**	**33%**

Streefniveau rekenen (%)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**45%**	**42%**	
Kolenkitbuurt-Noord		**32%**	**36%**	
Kolenkitbuurt-Zuid		**-**	**-**	

Streefniveau taal (%)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**58%**	**59%**	
Kolenkitbuurt-Noord		**40%**	**52%**	
Kolenkitbuurt-Zuid		**-**	**-**	

Streefniveau lezen (%)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**73%**	**70%**	
Kolenkitbuurt-Noord		**67%**	**55%**	
Kolenkitbuurt-Zuid		**-**	**-**	

Startkwalificatie (% 18-22)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**62%**	**66%**	**71%**	
Kolenkitbuurt-Noord	**51%**	**53%**	**57%**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**58%**	**61%**	**67%**	

LSV (% 18-22)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**9%**	**9%**	**8%**	
Kolenkitbuurt-Noord	**16%**	**16%**	**13%**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**13%**	**16%**	**10%**	

Programmalijn 3:
Buurtaanpak Gezondheid, welzijn en werk

Doelstellingen:

1. In 2032 is de gezondheid van bewoners verbeterd en vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.
2. In 2032 is het aandeel bewoners dat eenzaam is vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.
3. In 2032 is het aandeel minimahuishoudens dat gebruikt maakt van minimavoorzieningen en -regelingen toegenomen.
4. Meer mensen vinden de weg naar (schuld)hulpverlening. In 2032 is het aandeel bewoners dat in de schuldhulpverlening zit daardoor gedaald naar het Amsterdamse gemiddelde.
5. In 2032 is de werkloosheid gedaald t.o.v. 2020.

veel beter dan gemiddeld
beter dan gemiddeld
rond het stedelijk gemiddelde
slechter dan gemiddeld
veel slechter dan gemiddeld

Indicatoren programmalijn 3	Gemeente Amsterdam	Kolenkitbuurt-Noord	Kolenkitbuurt-Zuid
Leefstijl: % ernstig overgewicht	13%	17%	15%
Leefstijl: % voldoet aan beweegrichtlijn	54%	49%	50%
Leefstijl: % rokers	24%	25%	24%
Leefstijl: % voldoet aan alcohol richtlijn (%)	42%	62%	56%
Hoog risico op angst of depressie (%)	15%	23%	20%
(Zeer) lage veerkracht (%)	22%	29%	26%
Ervaren gezondheid (zeer) goed (%)	67%	59%	62%
(Zeer) ernstig eenzaam %	21%	26%	23%
Verzamelbereik minimavoorzieningen (%)	76%	88%	80%
CAK wanbetalers	2,4%	4,2%	2,4%
Geregistreerde werkloosheid (%)	10%	16%	11%

1. In 2032 is de gezondheid van bewoners verbeterd en vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.

Leefstijl: % ernstig overgewicht	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**13%**		**13%**
Kolenkitbuurt-Noord		**16%**		**17%**
Kolenkitbuurt-Zuid		**15%**		**15%**

Leefstijl: % voldoet aan beweegrichtlijn	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**56%**		**54%**
Kolenkitbuurt-Noord		**54%**		**49%**
Kolenkitbuurt-Zuid		**53%**		**50%**

Leefstijl: % rokers	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**23%**		**24%**
Kolenkitbuurt-Noord		**27%**		**25%**
Kolenkitbuurt-Zuid		**25%**		**24%**

Leefstijl: % voldoet aan alcohol richtlijn	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**42%**		**42%**
Kolenkitbuurt-Noord		**62%**		**62%**
Kolenkitbuurt-Zuid		**55%**		**56%**

Hoog risico op angst of depressie	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**9%**		**15%**
Kolenkitbuurt-Noord		**16%**		**23%**
Kolenkitbuurt-Zuid		**13%**		**20%**

(Zeer) lage veerkracht	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**-**		**22%**
Kolenkitbuurt-Noord		**-**		**29%**
Kolenkitbuurt-Zuid		**-**		**26%**

Ervaren gezondheid (zeer) goed	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**78%**		**67%**
Kolenkitbuurt-Noord		**73%**		**59%**
Kolenkitbuurt-Zuid		**75%**		**62%**

2. In 2032 is het aandeel bewoners dat eenzaam is vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.

(Zeer) ernstig eenzaam %	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam		**15%**		**21%**
Kolenkitbuurt-Noord		**19%**		**26%**
Kolenkitbuurt-Zuid		**17%**		**23%**

3. In 2032 is het aandeel minimahuishoudens dat gebruikt maakt van minimavoorzieningen en -regelingen toegenomen.

Verzamelbereik minimavoorzieningen (%)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**73%**	**73%**	**74%**	**76%**
Kolenkitbuurt-Noord	**84%**	**85%**	**87%**	**88%**
Kolenkitbuurt-Zuid	**73%**	**78%**	**74%**	**80%**

4. Meer mensen vinden de weg naar (schuld)hulpverlening. In 2032 is het aandeel bewoners dat in de schuldhulpverlening zit daardoor gedaald naar het Amsterdamse gemiddelde.

CAK wanbetalers (%) [8]	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam				**2,4%**
Kolenkitbuurt-Noord				**4,2%**
Kolenkitbuurt-Zuid				**2,4%**

5. In 2032 is de werkloosheid gedaald t.o.v. 2020.

Geregistreerde werkloosheid (%)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**10%**	**10%**		
Kolenkitbuurt-Noord	**17%**	**16%**		
Kolenkitbuurt-Zuid	**11%**	**11%**		

8 Gebaseerd op het gemiddeld aantal wanbetalers van alle peilmomenten per jaar als aandeel van het aantal inwoners (18+).

Programmalijn 4:
Wij de Kolenkit: activiteiten en ontmoeting

Doelstellingen:

1. In 2027 is de tevredenheid over en de bekendheid van activiteiten in de buurt toegenomen tov 2024.
2. In 2027 ligt de tevredenheid over het aanbod buurthuizen/ wijkcentra op het Amsterdamse gemiddelde.
3. In 2027 is mate van contact tussen bewoners minimaal vergelijkbaar met het Amsterdams gemiddelde.
4. In 2027 is de betrokkenheid van bewoners bij de buurt minimaal vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.
5. In 2027 is de tevredenheid over de omgang van verschillende groepen minimaal vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.
6. In 2032 voelen bewoners zich veiliger in de buurt, vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.

veel beter dan gemiddeld
beter dan gemiddeld
rond het stedelijk gemiddelde
slechter dan gemiddeld
veel slechter dan gemiddeld

Indicatoren programmalijn 4	Gemeente Amsterdam	Kolenkitbuurt-Noord	Kolenkitbuurt-Zuid	De Kolenkit
Aanbod buurthuizen /wijkcentra (1-10)	**6,5**	**5,7**	**6,5**	
Contact in de buurt (1-10)	**6,1**	**5,2**	**5,8**	
Mensen helpen elkaar (1-10)	**6,6**	**5,8**	**6,0**	
Betrokkenheid buurt (1-10)	**6,4**	**5,7**	**6,0**	
Omgang groepen (1-10)	**7,1**	**5,8**	**6,8**	
Sociale cohesie (1-10)	**6,0**			**5,9**
Veiligheidsgevoel dag (1-10)	**8,4**	**7,6**	**8,1**	
Veiligheidsgevoel avond (1-10)	**7,2**	**5,8**	**7,0**	

1. In 2027 ligt de tevredenheid over het aanbod buurthuizen/ wijkcentra op het Amsterdamse gemiddelde.

Aanbod buurthuizen / wijkcentra (1-10)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**6,6**		**6,5**	
Kolenkitbuurt-Noord	**6,2**		**5,7**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**5,9**		**6,5**	

2. In 2027 is mate van contact tussen bewoners minimaal vergelijkbaar met het Amsterdams gemiddelde.

Contact in de buurt (1-10)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**6,2**		**6,1**	
Kolenkitbuurt-Noord	**5,7**		**5,2**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**5,8**		**5,8**	

3. In 2027 is de betrokkenheid van bewoners bij de buurt minimaal vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.

Mensen helpen elkaar (1-10)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**6,4**		**6,6**	
Kolenkitbuurt-Noord	**6,0**		**5,8**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**5,8**		**6,0**	

Betrokkenheid buurt (1-10)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**6,3**		**6,4**	
Kolenkitbuurt-Noord	**5,6**		**5,7**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**5,6**		**6,0**	

4. In 2027 is de tevredenheid over de omgang van verschillende groepen minimaal vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.

Omgang groepen (1-10)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**7,0**		**7,1**	
Kolenkitbuurt-Noord	**6,1**		**5,8**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**6,2**		**6,8**	

Sociale cohesie (1-10)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**5,6**	**5,7**	**6,0**	**6,0**
Kolenkitbuurt-Noord	**5,2**	**5,0**	**-**	**-**
Kolenkitbuurt-Zuid	**5,1**	**5,1**	**-**	**-**
De Kolenkit	**5,6**	**4,9**	**5,8**	**5,9**

5. In 2032 voelen bewoners zich veiliger in de buurt, vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde.

Veiligheidsgevoel dag (1-10)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**8,3**		**8,4**	
Kolenkitbuurt-Noord	**7,1**		**7,6**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**8,0**		**8,1**	

Veiligheidsgevoel avond (1-10)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**7,3**		**7,2**	
Kolenkitbuurt-Noord	**6,0**		**5,8**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**6,4**		**7,0**	

Algemene indicatoren

Algemene indicatoren	Gemeente Amsterdam	Kolenkitbuurt-Noord	Kolenkitbuurt-Zuid	De Kolenkit
Meest kwetsbaar (%)	**12%**	**17%**	**15%**	
Gem. besteedbaar hh-inkomen	**€ 43.400**	**€ 32.100**	**€ 38.600**	
% Minimahuishoudens	**17%**	**27%**	**20%**	
% Minimajongeren	**18%**			**27%**
% Minimaouderen	**23%**			**48%**
SES laag (%)	**29%**	**45%**	**35%**	
SES laag (% 0-17)	**29%**	**52%**	**38%**	

- veel beter dan gemiddeld
- beter dan gemiddeld
- rond het stedelijk gemiddelde
- slechter dan gemiddeld
- veel slechter dan gemiddeld

Meest kwetsbaar (%)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**12%**	**12%**	**12%**	
Kolenkitbuurt-Noord	**22%**	**20%**	**17%**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**16%**	**15%**	**15%**	

Gem. besteedbaar hh-inkomen	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**€ 43.400**			
Kolenkitbuurt-Noord	**€ 32.100**			
Kolenkitbuurt-Zuid	**€ 38.600**			

% Minimahuishoudens[9]	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**18%**	**17%**	**17%**	
Kolenkitbuurt-Noord	**34%***	**28%***	**27%**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**19%***	**19%***	**20%**	

% Minimajongeren	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**17%***	**16%***	**18%**	
De Kolenkit	**28%***	**24%***	**27%**	

% Minimaouderen	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**21%***	**21%***	**23%**	
De Kolenkit	**45%***	**47%***	**48%**	

SES laag (%)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**30%**	**30%**	**29%**	
Kolenkitbuurt-Noord	**55%**	**51%**	**45%**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**37%**	**35%**	**35%**	

SES laag (% 0-17)	2019	2020	2021	2022
Gemeente Amsterdam	**29%**	**28%**	**28%**	
Kolenkitbuurt-Noord	**60%**	**60%**	**52%**	
Kolenkitbuurt-Zuid	**44%**	**40%**	**38%**	

9 De grens voor een minimum inkomen ligt in Amsterdam sinds de meest recente meting op 130% van het sociaal minimum (voorheen 120%). Cijfers met een * zijn nog niet geüpdatet door O&S.

Bronvermelding en definities

Programmalijn 1: Wonen en openbare ruimte

Indicator	Bron	Definitie
Tevredenheid eigen woning (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Wilt u aangeven in welke mate u tevreden bent over uw woning? (totaaloordeel). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Tevredenheid eigen corporatiewoning (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners van een corporatiewoning geven als antwoord op de vraag: Wilt u aangeven in welke mate u tevreden bent over uw woning? (totaaloordeel). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Onderhoud eigen woning (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Hoe beoordeelt u de staat van onderhoud van uw woning? Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Schoonhouden straten en stoepen (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Hoe beoordeelt u het schoonhouden van de straten en stoepen in uw buurt? (1= ruim onvoldoende, 10 = ruim voldoende). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Aanbod groen (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Wat vindt u van het aanbod van groenvoorzieningen in uw buurt? (1=ruim onvoldoende, 10= ruim voldoende). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Aanbod speel-voorzieningen (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Wat vindt u van het aanbod van speelvoorzieningen in uw buurt? (1=ruim onvoldoende, 10= ruim voldoende). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Tevredenheid eigen buurt (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Hoe tevreden bent u met uw buurt? (totaaloordeel) (1=zeer ontevreden, 10=zeer tevreden). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Verwachte buurtontwikkeling (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Hoe denkt u dat de buurt waar u woont zich de komende jaren zal ontwikkelen? (1=zeer negatief, 10 =zeer positief). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.

Programmalijn 2: Goed opgroeien in de Kolenkit

Indicator	Bron	Definitie
Peuters met VVE indicatie (%)	Elektronisch Loket VVE	Aandeel bewoners van 30 tot en met 47 maanden volgens het Elektronisch Loket VVE met een indicatie voor Voor en Vroegschoolse Educatie (vve). NB: tot en met peiljaar 2014 bestond de doelgroep uit 30 tot en met 48 maanden. Alleen gegevens van gebieden met meer dan 15 peuters worden weergegeven. Percentages hoger dan 90 procent zijn afgerond naar 90 procent.
Streefniveau rekenen (%)	DUO, bewerking O&S	Aandeel leerlingen in het basisonderwijs in groep 8 dat het streefniveau haalt voor rekenen. De cijfers worden gepresenteerd over schoolgebieden. Schooljaar 2019/'20 ontbreekt. Scholen hebben onder de coronamaatregelen geen toetsen afgegeven. Door een verschil in normering zijn de referentieniveaus voor schooljaren 2018/'19 en 2020/'21 niet volledig vergelijkbaar over de gehele linie heen.
Streefniveau taal (%)	DUO, bewerking O&S	Aandeel leerlingen in het basisonderwijs in groep 8 dat het streefniveau haalt voor taal. De cijfers worden gepresenteerd over schoolgebieden. Schooljaar 2019/'20 ontbreekt. Scholen hebben onder de corona-maatregelen geen toetsen afgegeven. Door een verschil in normering zijn de referentieniveaus voor schooljaren 2018/'19 en 2020/'21 niet volledig vergelijkbaar over de gehele linie heen.
Streefniveau lezen (%)	DUO, bewerking O&S	Aandeel leerlingen in het basisonderwijs in groep 8 dat het streefniveau haalt voor lezen. De cijfers worden gepresenteerd over schoolgebieden. Schooljaar 2019/'20 ontbreekt. Scholen hebben onder de coronamaatregelen geen toetsen afgenomen. Door een verschil in normering zijn de referentieniveaus voor schooljaren 2018/'19 en 2020/'21 niet volledig vergelijkbaar over de gehele linie heen.
Startkwalificatie (% 18-22)	Erisa	Aandeel bovenleerplichtige jongeren van 18 tot en met 22 jaar in het gebied met een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. Er worden alleen gegevens gepresenteerd over gebieden met meer dan 15 bovenleerplichtigen. Percentages hoger dan 90 procent zijn afgerond naar 90 procent.
LSV (% 18-22)	Erisa	Aandeel bovenleerplichtige jongeren van 18 tot en met 22 jaar dat zonder startkwalificatie het onderwijs heeft verlaten (laag opgeleide schoolverlaters). Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. Er worden alleen gegevens gepresenteerd over gebieden met meer dan 15 bovenleerplichtigen.

Programmalijn 3: Buurtaanpak Gezondheid, welzijn en werk

Indicator	Bron	Definitie
Leefstijl: % ernstig overgewicht	GGD Amsterdam/ CBS/ RIVM	Percentage personen van 18 jaar of ouder met een BMI van 30,0 kg/m^2 en hoger.
Leefstijl: % voldoet aan beweegrichtlijn	GGD Amsterdam/ CBS/ RIVM	Percentage personen van 18 jaar of ouder dat voldoet aan de beweegrichtlijn. Personen vanaf 18 jaar dienen minstens 150 minuten per week matig intensieve inspanning te verrichten verspreid over diverse dagen, zoals wandelen en fietsen, en minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten te verrichten.
Leefstijl: % rokers	GGD Amsterdam/ CBS/ RIVM	Percentage personen van 18 jaar of ouder dat de vraag 'Rookt u wel eens?' beantwoordt met 'Ja', exclusief elektronische sigaret.
Leefstijl: % voldoet aan alcohol richtlijn (%)	GGD Amsterdam/ CBS/ RIVM	Percentage personen van 18 jaar of ouder dat geen of maximaal een glas alcohol per dag drinkt.
Hoog risico op angst of depressie (%)	GGD Amsterdam/ CBS/ RIVM	Percentage personen van 18 jaar of ouder met een hoog risico op een angststoornis of depressie. Dit is gebaseerd op een veelgebruikte vragenlijst voor screening van angst en depressie (Kessler-10 vragenlijst). De antwoorden worden samengevat in een score.
(Zeer) lage veerkracht (%)	GGD Amsterdam/ CBS/ RIVM	Percentage personen van 18 jaar of ouder dat aangeeft een (zeer) lage veerkracht te hebben. Veerkracht is gemeten met 5 uitspraken over hoe men zich de afgelopen 4 weken voelde uit de Nederlandse vitaliteitsmeter VITA-16.
Ervaren gezondheid (zeer) goed (%)	GGD Amsterdam/ CBS/ RIVM	Percentage personen van 18 jaar of ouder met antwoordcategorie 'zeer goed' of 'goed' op de vraag naar de algemene gezondheidstoestand.
(Zeer) ernstig eenzaam %	GGD Amsterdam/ CBS/ RIVM	Percentage personen van 18 jaar of ouder dat zich ernstig eenzaam voelt. Dit percentage is gebaseerd op de eenzaamheidsschaal, een vragenlijst om eenzaamheid te meten en bestaat uit elf uitspraken over emotionele en sociale eenzaamheid.
Verzamelbereik minimavoorzieningen (%)	WPI / CBS / bewerking O&S	Aandeel doelgroephuishoudens met een of meer van de volgende minimavoorzieningen: Stadspas, Collectieve Zorgverzekering, kindvoorzieningen, Gratis OV 65+, TAOV, tegemoetkoming OV voor minima mantelzorgers (TOVM).
CAK wanbetalers	CAK/ CBS	Het gemiddeld aantal wanbetalers van alle peilmomenten per jaar als aandeel van het aantal inwoners (18+).

Indicator	Bron	Definitie
Geregistreerde werkloosheid (%)	DWI/ CBS/ bewerking O&S	De geregistreerde werkloosheid is het aandeel 15 tot en met 65-jarigen dat gebruikt maakt van een van de volgende regelingen: ▪ Bijstand (wwb levensonderhoud, wwb bbz, oiaw ioaz) ▪ Gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid (<80%) ▪ Ww Tot en met 2017 gaat het om het aandeel 15 tot en met 64-jarigen. In verband met het opschuiven van de WAO-leeftijd wordt vanaf 1-1-2018 gedeeld op het aantal 15 en 65-jarigen. Er worden alleen cijfers gepresenteerd over gebieden met minimaal 25 geregistreerde werklozen. Het aantal gebruikers van AO en WW is afgerond op tientallen. Percentages hoger dan 90 procent zijn afgerond naar 90 procent.

Programmalijn 4: Wij de Kolenkit: activiteiten en ontmoeting

Indicator	Bron	Definitie
Aanbod buurthuizen / wijkcentra (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Wat vindt u van het aanbod van buurthuizen/wijkcentra in uw buurt? (1=ruim onvoldoende, 10= ruim voldoende). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 50 respondenten.
Contact in de buurt (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: In welke mate heeft u contact met buurtbewoners? (1=geen contact en 10=zeer veel contact). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Mensen helpen elkaar (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Helpen mensen elkaar in uw buurt? (1=nooit en 10=heel vaak). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Betrokkenheid buurt (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Hoe beoordeelt u de betrokkenheid van de buurtbewoners bij de buurt? (1= geen betrokkenheid, 10= grote betrokkenheid). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Omgang groepen (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Hoe gaan verschillende groepen mensen in uw buurt met elkaar om? (1=zeer onprettig en 10=zeer prettig). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.

Indicator	Bron	Definitie
Sociale cohesie (1-10)	Veiligheids-monitor	Sociale cohesie is berekend op basis van de volgende stellingen: ▪ De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks ▪ De mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om ▪ Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen ▪ Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen. De antwoorden worden omgescoord naar rapportcijfers, waarbij een 1 staat voor een zeer negatief en een 10 voor een zeer positief oordeel. Sociale cohesie is het gemiddelde van de rapportcijfers die respondenten van 15 jaar en ouder geven op de vier uitspraken. Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 50 respondenten. Uitzondering zijn de cijfers op buurtniveau: dit is een driejaarsgemiddelde op basis van minstens 30 respondenten. De vragenlijst en de onderzoeksmethode van de Veiligheidsmonitor zijn in 2021 gewijzigd. Sommige indicatoren zijn hierdoor niet beschikbaar voor eerdere jaren. Voor andere indicatoren geldt dat de vergelijking met eerdere jaren voorzichtig gemaakt dient te worden.
Veiligheidsgevoel dag (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Hoe veilig voelt u zich overdag in uw buurt? (1=zeer onveilig, 10=zeer veilig). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.
Veiligheidsgevoel avond (1-10)	Wonen in Amsterdam	Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven als antwoord op de vraag: Hoe veilig voelt u zich ‘s avonds in uw buurt? (1=zeer onveilig, 10=zeer veilig). Er wordt alleen gerapporteerd over gebieden met minstens 20 respondenten.

Algemene indicatoren

Indicator	Bron	Definitie
Meest kwetsbaar (%)	CBS/ bewerking O&S	Het aandeel meest kwetsbare bewoners op de bevolking op basis van de kwetsbaarheidsscore. De Kwetsbaarheidsscore heeft een waarde tussen 0 en 4 en geeft aan op hoeveel hulpbronnen iemand kwetsbaar is (werk, opleiding, inkomen en/of gezondheid). Personen met een score van 3 of 4 worden tot de meest kwetsbaren gerekend. Zij scoren laag op minstens drie van de volgende hulpbronnen: ▪ gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen in de laagste 20% NL. ▪ hogere ziektekosten dan gemiddelde Amsterdammer of uitkering WLZ of niet-zelfstandig wonend in een instituut. ▪ laag opleidingsniveau of opleiding volgend die niet tot startkwalificatie leidt. ▪ 0-17 jaar: ouders kwetsbaar op werk, opleiding en/of gezondheid. ▪ 18-65 jaar: geen werk en geen opleiding volgend. ▪ 66+: alleenwonend met kwetsbare gezondheid, of partner met kwetsbare gezondheid. Er worden alleen cijfers gepresenteerd over gebieden met minimaal 50 bewoners en minimaal 10 bewoners met de score ‘meest kwetsbaar’.
Gem. besteedbaar hh-inkomen	IIV/ CBS/ bewerking O&S	Het gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen is het bruto-huishoudinkomen verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten (o.a. alimentatie voor ex-partner) en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Tot en met 2010 komen de cijfers uit het RIO bestand van het CBS en zijn gebaseerd op de gebiedsindeling van voor 1-1-2015. Vanaf 2011 zijn de cijfers afkomstig uit het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV) van het CBS en de gebiedsindeling van 1-1-2015.
% Minimahuishoudens	IIV/ CBS/ bewerking O&S	Aandeel huishoudens met een inkomen van maximaal 130% van het Wettelijk Sociaal Minimum (WSM) en een vermogen onder de vermogenstoets voor de bijstand. De huishoudens met een inkomen onder deze grens, de zogenaamde minimahuishoudens, komen in aanmerking voor de armoedebestrijdingsregelingen van de gemeente Amsterdam. Het betreft alleen huishoudens met een heel jaarinkomen. Studenten en bewoners van instituten zijn buiten beschouwing gelaten. Er is afgerond op 1 decimaal voor de stad, stadsdelen, 22 gebieden en 27 gebieden. Voor de overige gebiedsindelingen is afgerond op 0 decimalen. Er worden alleen gegevens gepresenteerd voor gebieden waarbij geen gegevens te herleiden zijn tot minder dan 10 huishoudens. Eventuele percentages boven de 90% zijn op 90% gezet.
% Minimajongeren	IIV/ CBS/ bewerking O&S	Aandeel van de jongeren tot en met 17 jaar dat opgroeit in een huishouden met een inkomen van maximaal 130% van het Wettelijk Sociaal Minimum (WSM) en een vermogen onder de vermogenstoets voor de bijstand. Het betreft alleen huishoudens met een heel jaar inkomen. Studenten en bewoners van instituten zijn buiten beschouwing gelaten. Er worden alleen gegevens gepresenteerd voor gebieden waarbij geen gegevens te herleiden zijn tot minder dan 10 jongeren. Eventuele percentages boven de 90% zijn op 90% gezet.

Indicator	Bron	Definitie
% Minimaouderen	IIV/ CBS/ bewerking O&S	Aandeel van de ouderen (66+) dat deel uitmaakt van een huishouden met een inkomen van maximaal 130% van het Wettelijk Sociaal Minimum (WSM) en een vermogen onder de vermogenstoets voor de bijstand. Het betreft alleen huishoudens met een heel jaar inkomen. Studenten en bewoners van instituten zijn buiten beschouwing gelaten. Er worden alleen gegevens gepresenteerd voor gebieden waarbij geen gegevens te herleiden zijn tot minder dan 10 ouderen. Eventuele percentages boven de 90% zijn op 90% gezet.
SES laag (%)	CBS/ bewerking O&S	Aandeel inwoners met een lage Sociaaleconomische Score (SES) van 2 tot en met 4. De SES is een inschatting van iemands positie op de maatschappelijke ladder op basis van het inkomens- en opleidingsniveau. De SES heeft een waarde tussen 2 en 10. Elke inwoner krijgt 1 tot 5 punten voor het opleidingsniveau eveneens 1 tot 5 punten voor het gestandaardiseerde huishoudinkomen. Kinderen t/m 17 jaar en 18 tot 30-jarigen die een opleiding volgen die tot hun startkwalificatie moet leiden, krijgen de score van de hoogst opgeleide ouder. Bij inwoners tussen 18 en 30 jaar die staan ingeschreven bij een vervolgopleiding wordt het inkomensniveau buiten beschouwing gelaten en telt het niveau van de opleiding die men volgt zwaarder mee. Er worden alleen cijfers gepresenteerd over gebieden met minimaal 50 inwoners en minimaal 10 personen met een lage SES. Percentages hoger dan 90 procent zijn afgerond naar 90 procent.
SES laag (% 0-17)	CBS/ bewerking O&S	Aandeel jongeren tot en met 17 jaar met een lage Sociaaleconomische Score (SES) van 2 tot en met 4. De SES is een inschatting van iemands positie op de maatschappelijke ladder op basis van het inkomens- en opleidingsniveau. De SES heeft een waarde tussen 2 en 10. Elke inwoner krijgt 1 tot 5 punten voor het opleidingsniveau en eveneens 1 tot 5 punten voor het gestandaardiseerde huishoudinkomen. Kinderen tot en met 17 jaar krijgen de score van de hoogst opgeleide ouder. Er worden alleen cijfers gepresenteerd over gebieden met minimaal 50 inwoners en minimaal 10 personen met een lage SES. Percentages hoger dan 90 procent zijn afgerond naar 90 procent.

Bijlage 4. Meerjarenbegroting

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Een fijne woon- en leefomgeving		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
1 Korte termijnaanpak verbeteren kwaliteit woningen Kolenkit Midden en Noord.	Rochdale				
2 Vernieuwing woningen Rochdale Kolenkit Midden en Kolenkit Noord.	Rochdale				
3 Vernieuwing openbare ruimte in de Kolenkit-Midden en -Noord met aandacht voor ontmoeting, gebruiksgroen en spelen en bewegen.	Investeringsbesluit G&O				
4 Aantrekkelijker en sociaal veiliger maken van de onderdoorgangen van de A10 en de metro.	Investeringsbesluit G&O+ Stadsdeel (gebiedsopgave 5.7)	15.000		15.000	
5 Schouwen van de openbare ruimte (twee keer per jaar) om de kwaliteit van het nog te vernieuwen gebied op peil te houden.	Stadswerken + A&G + Groengelden + gebiedsopgave Schoon en Groen				

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Een fijne woon- en leefomgeving		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
6 Pilot buurtsamenwerking om adequater te reageren op signalen en meldingen over de wooncomplexen en openbare ruimte.	Wooncorporaties + Stadsdeel (gebiedsopgave 5.1 en 5.7)				
7 Interimplan Afval Kolenkit Midden en Noord.	Rochdale + A&G + investeringsbesluit G&O				
8 Het verbeteren van de openbare ruimte door activiteiten, het verbinden van bewoners, het creëren van schoonheid en het aanmoedigen van trots, eigenaarschap en participatie (social placemaking).	Stadsdeel (gebiedsopgave 5.1 en 5.2)	30.000		30.000	
9 Ondersteuning bewonersinitiatieven in de publieke ruimte, waaronder aanpak (zwerf)afval en moestuinen.	Buurtbudget, West begroot, Groen in de Buurt etc. stadsdeel (gebiedsopgave 5.1, 5.2 en 5.4)	10.000		10.000	
10 Buurtaanpak sociale veiligheid: initiëren, versterken en verbinden van buurtinitiatieven.	Partners + buurtbudget				

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Een fijne woon- en leefomgeving		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
11 Buurtaanpak Cruijff Court en omgeving met als doel een aantrekkelijke en sociaal veilige plek om te spelen, te sporten en elkaar te ontmoeten.	Partners + Buurtbudget + gebiedsopgave 5. 1 en 5.2)	25.000		15.000	
Projectleider interventies openbare ruimte.	Stadsdeel (opdrachtgeversbudget)		125.000		60.000
Ruimte voor nieuwe / onverwachte zaken.		10.000		10.000	
Subtotaal		**90.000**	**125.000**	**65.000**	**60.000**

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Goed opgroeien in de Kolenkit		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
1 Analyse, vormgeven en uitvoeren buurtaanpak driehoek gezin, school, straat/buurt, online samen met buurtprofessionals en jongeren uit de buurt om hiaten in aanbod, bereik en samenwerking in beeld te brengen en op te pakken.	Stadsdeel Sociale Basis + betrokken directies	25.000		50.000	
2 Inzet op de allerjongsten om de mogelijkheden van kinderen om zich te ontwikkelen zo groot mogelijk te maken.	Stadsdeel (sociale basis + gebiedsopgave 5.4 en 5.6)				
3 Stimuleren van deelname aan sport & bewegen en kunst & cultuuraanbod onder jonge bewoners (4-18 jaar).	Binnen bestaande werkzaamheden Sociale basis				
4 Realiseren en programmeren van aantrekkelijke plekken in de buurt voor jongeren om te studeren en hun talenten te ontwikkelen.	Buurtbudget+ Stadsdeel (sociale basis + gebiedsopgave 5.2 en 5.5	10.000		10.000	

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Goed opgroeien in de Kolenkit		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
5 Organiseren van workshops, dialoog en ander aanbod over belangrijke thema's zoals financiën (budgetteren en schulden), wonen, discriminatie, en eenzaamheid om jongeren te helpen bij het zetten van stappen naar zelfstandigheid, welzijn en werk.	binnen werkzaamheden partners				
6 Samenwerking tussen jongerenwerk, JongerenPunt en buurtorganisaties om jongeren te begeleiden naar een opleiding, stage of werk.	Stadsdeel (sociale basis + gebiedsopgave 5.2				
7 Uitbreiden van de mogelijkheden voor jonge bewoners om zich uit te spreken en actief bij te dragen aan de ontwikkeling van de buurt.	Buurtbudget + Stadsdeel (sociale basis + gebiedsopgave 5.5)	15.000		15.000	
Projectleiderscapaciteit	Binnen bestaande werkzaamheden + opdarchtgeversbudget				
Ruimte voor nieuwe / onverwachte zaken.		10.000		10.000	
Subtotaal		**60.000**	**0**	**85.000**	**0**

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Gezondheid, welzijn en werk		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
1 Laagdrempelige en toegankelijke contacten, informatie, voorlichting en ondersteuning.	Stadsdeel (sociale basis) en partners				
2 Pilot doorbraakteam ondersteuning bewoners in een kwetsbare situatie.	Binnen bestaande werkzaamheden				
3 Ondersteunen van lokale maatschappelijke initiatieven op het gebied van gezondheid, welzijn en werk in hun ontwikkeling en het doorbreken van barrières in de systeemwereld.	Stadsdeel (sociale basis + gebiedsopgave 5.2, 5.4 en 5.6)	35.000		35.000	
4 Verkenning en uitvoering buurtaanpak gezond eten en bewegen.	GGD, Sport & Bos, stadsdeel (sociale basis en gebiedsopgave 5.5)	20.000		20.000	
5 Verkenning kansrijke stedelijke en landelijke aanpakken gezondheid, welzijn en werk. Bijvoorbeeld Aanpak Schuldenvrije buurt.	Binnen werkzaamheden sociale basis				

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Gezondheid, welzijn en werk		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
6 Onderzoek van het UMC en de GGD naar de samenhang tussen bestaansonzekerheid en mentale gezondheid (in het bijzonder depressie) en werkzame interventies (op lokaal en op beleidsniveau) die het meest van waarde zijn om de vicieuze cirkel te doorbreken.	ZonMw				
7 Inzet kwartiermaker om de wijkeconomie en ondernemerschap te versterken.	Stadsdeel (gebiedsopgave 5.3 en 1.8)		50.000		50.000
Projectleiderscapaciteit	Binnen bestaande werkzaamheden + opdrahtgeversbudget		60.000		60.000
Ruimte voor nieuwe / onverwachte zaken.		10.000		10.000	
Subtotaal		**65.000**	**110.000**	**65.000**	**110.000**

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Wij de Kolenkit: Activiteiten, dialoog en ontmoeting		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
1 Realiseren en programmeren van een tijdelijke ontmoetingsplek (tot aan de realisatie van het Huis van de wijk en jeugdcentrum in de Ringspoorzone).	Eigen Haard + Stadsdeel (gebiedsopgave 5.2 en 5.2) + sociale basis)	50.000		50.000	
2 Benutten en creëren van ruimte voor dialoog, activiteiten en ontmoeting op locaties van buurtorganisaties.	Buurtpartners				
3 Monitoren en ondersteunen van de ontwikkelbehoefte van bewonersnetwerken en maatschappelijke initiatieven om het contact tussen bewoners en de kracht van de buurt te versterken.	Binnen werkzaamheden gebiedsteam en sociale basis				
4 Organiseren van dialoog en informatievoorziening over actuele thema's, dilemma's en signalen uit de buurt.	Partners + Buurtbudget+ Stadsdeel (gebiedsopgave 5.2., 5.4 en 5.5)	10.000		10.000	
5 Activiteiten en evenementen om verschillende bewonersgroepen kennis laten maken.	Partners+ Buurtbudget + Stadsdeel (5.2)	10.000		10.000	

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Wij de Kolenkit: Activiteiten, dialoog en ontmoeting		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
6 Vertellen van verhalen over de buurt en haar bewoners om de trots op de buurt te laten zien, het onderlinge begrip te vergroten en de talenten van bewoners verder te ontwikkelen.	Partners+ Stadsdeel (Sociale basis + gebiedsopgave 5.2)	10.000		10.000	
7 Buurtcommunicatie versterken: Samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en actieve bewoners om informatie over ontwikkelingen, projecten en activiteiten bij zoveel mogelijk bewoners onder de aandacht te brengen.	Partners + stadsdeel (gebiedsopgave 5.2)	15.000	35.000	15.000	35.000
Ruimte voor nieuwe / onverwachte zaken.		10.000		10.000	
Subtotaal		**105.000**	**35.000**	**105.000**	**35.000**

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Algemeen: Communicatie en organisatie		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
Uitvoeren programmacommunicatie, verbinding tussen partners en tussen en met bewoners.	Stadsdeel (gebiedsopgave 5.2 in 2024, daarna opdrachtgeversbudget)		7.500		7.500
Adviseur communicatie	Stadsdeel (opdrachtgeversbudget)		20.000		20.000
Programma-ondersteuner/ secretaris	Stadsdeel (opdrachtgeversbudget)		70.000		70.000
Subtotaal		**0**	**97.500**	**0**	**97.500**

	Financieringsbron	Begroting Stadsdeel			
		2025		2026	
Algemeen: lerende aanpak		**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**	**Gebiedsopgave**	**Opdrachtgevers-budget**
Monitoring: jaarlijkse effectmeting	Stadsdeel (gebiedsopgave + opdrachtgeversbudget)		7.500		7.500
Monitoring: brede evaluatie na 5 jaar					
Subtotaal		**0**	**7.500**	**0**	**7.500**
Totaal kolommen		**320.000**	**375.000**	**320.000**	**310.000**
Totaal per jaar			**695.000**		**630.000**

	Opgave Integrale Aanpak Kolenkitbuurt	Opgave veerkrachtige buurten
Gebiedsplanmiddelen 2024	323.000	50.000
Gebiedsplanmiddelen 2025	320.000	
Gebiedsplanmiddelen 2026	320.000	

Colofon

Programmaplan
Aanpak Kolenkitbuurt
Programma 2024 – 2035

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel West

Fotografie
Denise van Gerven, Lex Draijer,
Sanne Couprie, Edwin van Eis

Ontwerp
Ontwerpwerk

VRM25-0031